

6.114596

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

Native language influence on writing Thai as a second language

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ได้มอบทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผันธ์รา อีรานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ ที่เสียสละเวลาอ่านงานวิจัย ให้ข้อคิดเห็นและข้อแนะนำเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณยุพิน คล้ายมนต์ นักวิจัยชำนาญการพิเศษ ฝ่ายวิจัย สถาบันเอเชียตะวันออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เอื้อเฟื้อรายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาจีนและภาษาไทย” แก่ผู้วิจัยสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยเรื่องนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาจีนสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยมในการทดสอบการเขียนประโยชน์คภาษาไทยและการให้ข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัวและเหล่ากัลยาณมิตรที่ได้มอบกำลังใจให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จิตรลดาวรรณ ศรีสุนทรไก

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการวิจัย เรื่องอิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยใน ฐานภาษาที่สอง

สำหรับการเรียนการสอนภาษานั้น ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้เรียนย่อมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่มากก็น้อย หนึ่งในปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานภาษาต่างประเทศที่ไม่อาจมองข้ามได้เลย นั่นคือ อิทธิพลจากภาษาแม่ที่ส่งผลกระทบอย่างยิ่งทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ดังที่ ครรวิไล พลเมธ (2545) กล่าวว่า “ในการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศนั้น ผู้สอนได้รับความหงุดหงิดไม่น้อยในการที่ผู้เรียนถูกอิทธิพลภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่เข้าแทรกแซงขณะที่เรียนภาษาเป้าหมาย”

จากปัญหาข้างต้นประกอบกับประสบการณ์การสอนภาษาไทยในรายวิชาที่เกี่ยวกับการเขียนให้แก่นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาหลักสูตรคิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยนั้น พบว่า นักศึกษาต่างชาติหลายคนยังไม่สามารถแยกความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของหน่วยเสียงในภาษาไทยกับหน่วยเสียงในภาษาแม่ของตน ส่งผลให้การออกเสียงและการเขียนของนักศึกษาเกิดข้อบกพร่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานภาษาที่สอง เพื่อหาวิธีหรือแนวทางที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนและสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานภาษาที่สอง” มี 2 ประการคือ (1) เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการเขียนพยัญชนะตันเดี่ยว พยัญชนะท้าย และสารเดี่ยว ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานภาษาที่สอง และ (2) เพื่อรับบุคลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานภาษาที่สอง

ประชากรของงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาจีนจำนวน 20 คน ที่ศึกษาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาคิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (รหัสประจำตัวนักศึกษา 5031005XXX-5231005XXX) เครื่องมือที่ใช้งานวิจัยนี้มี 2 อย่าง คือ แบบทดสอบการเขียนประโยคตามคำบอก และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบุคลวิธีการเรียนรู้ภาษา สำหรับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และค่าร้อยละจากข้อผิดพลาดในการเขียนคำศัพท์ ส่วนบุคลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสุ่มเลือกนักศึกษาจีนจำนวน 9 คน (นักศึกษาจีนชั้นปีที่ 2-4 ชั้นปีละ 3 คน) ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ O’Malley and Chamot

(1990) ในการระบุกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน ส่วนการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ หน่วยเสียงกัก เช่น การใช้หน่วยเสียง /t/ ในภาษาจีนแทนหน่วยเสียง /d/ ในภาษาไทย และการใช้หน่วยเสียง /w/ กับ /y/ ในภาษาจีนแทนหน่วยเสียง /ʔ/ ในภาษาไทย สำหรับหน่วยเสียง พยัญชนะท้ายที่เป็นปัญหา คือ หน่วยเสียงนาสิก เช่น การใช้หน่วยเสียง /-ŋ/ ในภาษาจีน แทนหน่วยเสียง /-m/ ในภาษาไทย และใช้หน่วยเสียง /-ŋ/ ในภาษาจีน แทนหน่วยเสียง /-n/ ในภาษาไทย ส่วนข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสะเดี่ยว มีสาเหตุจากการที่ความลับซ่อนของหน่วยเสียงสะในภาษาจีนไม่มีนัยสำคัญในการจำแนกความหมาย นอกจากนั้นงานวิจัยนี้ยังค้นพบว่า นักศึกษาจีนมักจะใช้เสียงพยัญชนะ /ʔ/ ในภาษาไทยผสมกับเสียงสะ /-i/ กับ /-u/ ในภาษาจีน ซึ่งข้อค้นพบนี้ไม่พบในงานวิจัยอื่นอีก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยในฐานภาษาที่สอง โดยเน้นเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสะเดี่ยว ตามลำดับโดยสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่นักศึกษาจีนมีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /d/ (ร้อยละ 39.0) รองลงมาคือ /ʔ/ (ร้อยละ 31.0) /ŋ/ (ร้อยละ 25.0) และ /b/ (ร้อยละ 5.0) ตามลำดับ

2. หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของนักศึกษาจีนอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่พูดมากที่สุด คือ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-m/ (ร้อยละ 39.3) รองลงมาคือ /-ŋ/ (ร้อยละ 25.0) /-ŋ/ (ร้อยละ 14.3) /-k/ (ร้อยละ 7.0) ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด มีทั้งหมด 4 หน่วยเสียง ได้แก่ /-w/ (ร้อยละ 3.6) /-t/ (ร้อยละ 3.6) /-p/ (ร้อยละ 3.6) และ /-ʔ/ (ร้อยละ 3.6)

3. หน่วยเสียงสะเดี่ยว แบ่งเป็นหน่วยเสียงสะเดี่ยวเสียงสั้น และหน่วยเสียงสะเดี่ยวเสียงยาว

3.1 หน่วยเสียงสะเดี่ยวเสียงสั้น

ในการศึกษารังนี้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงสะเดี่ยวเสียงสั้น 3 เสียง ได้แก่ /i/, /a/, /u/ เพื่อทดสอบว่านักศึกษาจีนสามารถแยกเสียงสะสั้นยาวได้หรือไม่ จากการทดสอบพบข้อผิดพลาดในการเขียน พบว่า หน่วยเสียงสะเดี่ยวเสียงสั้นที่มีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือ /n/ (ร้อยละ 67.0) รองลงมาคือ /i/ (ร้อยละ 28.0) และ /a/ (ร้อยละ 5.0)

3.2 หน่วยเสียงสาระเดี่ยวเสียงยาว

หน่วยเสียงสาระเดี่ยวเสียงยาวที่นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /a:/ (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ /i:/ (ร้อยละ 18.0) และ /u:/ (ร้อยละ 18.0)

สำหรับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษานั้น พบว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย (Social/affective strategies) มากที่สุด (ร้อยละ 38.7) รองลงมาคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) (ร้อยละ 38.0) และกลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive strategies) (ร้อยละ 23.3) ตามลำดับ

1. กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย

กลวิธียอดของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด คือ การถามเพื่อความกระจ่าง (ร้อยละ 62.1) รองลงมาคือ การพูดกับตนเอง (ร้อยละ 29.3) และการร่วมมือ (ร้อยละ 8.6) ตามลำดับ

2. กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ

การฝึกหัดเป็นกลวิธียอดด้านความรู้ความเข้าใจที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด (ร้อยละ 84.2) รองลงมาคือ การเชื่อมโยง (ร้อยละ 3.5) การจินตนาการ (ร้อยละ 3.5) การอ้างอิง (ร้อยละ 3.5) และการถ่ายโอน (ร้อยละ 3.5) ส่วนการสรุปเป็นกลวิธียอดที่ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.8)

3. กลวิธีอภิปัญญา

นักศึกษาจีนใช้การประเมินผลมากที่สุด (ร้อยละ 51.4) รองลงมา คือ การกำกับดูแล (ร้อยละ 40.0) และการวางแผน (ร้อยละ 8.6) ตามลำดับ

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหาระดับเลี้ยงของผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองได้ระดับหนึ่งและสามารถใช้ข้อมูลส่วนนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหาและแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับปัญหาของผู้เรียนชาวจีนได้ เช่น การสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะที่มีลักษณะของเสียงก้องกับไม่ก้องได้ การสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเพื่อช่วยลดข้อบกพร่องในการเขียนพยัญชนะท้าย และการสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงสาระเดี่ยวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกความสั้นยาวของหน่วยเสียงสาระได้แม่นยำมากขึ้น เป็นต้น

สำหรับเรื่องกลวิธีการเรียนรู้ภาษา เมื่อผู้สอนทราบถึงกลวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาจีนใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองแล้ว ก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมในห้องเรียนประกอบกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาตระหนักรึความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของตน ซึ่งอาจช่วยเพิ่มศักยภาพของนักศึกษาจีนในการเรียนภาษาไทยได้อีกด้วยหนึ่ง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการเขียนพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะท้าย และสระเดี่ยว ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง และเพื่อระบุกลไกของการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

ประชากรของงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาจีนจำนวน 20 คน ที่ศึกษาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (รหัสประจำตัวนักศึกษา 5031005XXX-5231005XXX) เครื่องมือที่ใช้งานวิจัยนี้มี 2 อย่าง คือ แบบทดสอบการเขียนประโยคตามคำบอก และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลไกของการเรียนรู้ภาษา สำหรับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และค่าร้อยละจากข้อผิดพลาดในการเขียนคำศัพท์ ส่วนการวิเคราะห์กลไกของการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสุ่มเลือกนักศึกษาจีนจำนวน 9 คน (นักศึกษาจีนตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ชั้นปีละ 3 คน) ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ O’Malley and Chamot (1990) ในการระบุกลไกของการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน ส่วนการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์เนื้อหาการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ หน่วยเสียงกัก เช่น การใช้หน่วยเสียง /t/ ในภาษาจีนแทนหน่วยเสียง /d/ ในภาษาไทย และการใช้หน่วยเสียง /p/ กับ /y/ ในภาษาจีนแทนหน่วยเสียง /ʔ/ ในภาษาไทย สำหรับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นปัญหา คือ หน่วยเสียงนาสิก เช่น การใช้หน่วยเสียง /-ŋ/ ในภาษาจีน แทนหน่วยเสียง /-m/ ในภาษาไทย และใช้หน่วยเสียง /-g/ ในภาษาจีน แทนหน่วยเสียง /-n/ ในภาษาไทย ส่วนข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสระเดี่ยว มีสาเหตุจากการที่ความลื้นยวของหน่วยเสียงสระในภาษาจีนไม่มีนัยสำคัญในการจำแนกความหมาย นอกจากนั้น งานวิจัยนี้ยังค้นพบว่า นักศึกษาจีนมักจะใช้เสียงพยัญชนะผสมกับเสียงสระ /-ɛ/ กับ /-ɔ/ ในภาษาจีน ซึ่งข้อค้นพบนี้ไม่พบในงานวิจัยข้างต้น ส่วนกลไกของการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนนั้น พบว่า นักศึกษาจีนใช้กลไกด้านสังคม-จิตพิสัย มากที่สุด รองลงมาคือ กลไกด้านความรู้ความเข้าใจ และกลไกอภิปัญญา ตามลำดับ

Abstract

The objective of this study is twofold: (1) to analyze the errors of native language influence on writing Thai of Chinese students; and (2) to identify language learning strategies employed by Chinese university students.

The population of this study is twenty Chinese students studying Thai Language and Culture program, School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University, Chiang Rai province (Student ID 5031005XXX-5231005XXX). The research instruments of this study are a dictation form and an interview form concerning learners' language strategies. Regarding the errors of native language influence on writing Thai of Chinese students, the position selected to analyze were initial consonant position, final consonant position, and monophthong vowel position. Frequency and percentage were used. In terms of the analysis of language learning strategies of Chinese students, group interviews were employed to collect data. Nine Chinese students were randomly selected for the interview. In order to identify learning strategies of Chinese students, the concept of O'Malley and Chamot (1990) was employed as a conceptual framework. For data analysis and presentation, content analysis, frequency, and percentage were selected.

It was found that errors found in initial consonant position was the stops, e.g. the students tend to replace /d/ in Thai with /t/ in Chinese and use /w/ and /y/ in Chinese to substitute /ʔ/ in Thai. In case of final consonant position, the most frequency error was the nasals, e.g. the students tend to replace /-m/ in Thai with /-n/ in Chinese and employ /-ŋ/ in Chinese to substitute /-n/ in Thai. In case of monophthong vowel position, no minimal pair of short and long vowels contrast; consequently, the students cannot distinguish short and long vowels in Thai. Moreover, the result also showed that the students were likely to combine /ʔ/ in Thai with /-i/ and /-u/ in Chinese. This has not been found in any previous research. It was found that Chinese university students employed social-affective strategies, cognitive strategies, and metacognitive strategies respectively.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ภ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ความสำคัญของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
1.7 ข้อจำกัดของงานวิจัย	6
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ระบบเลี้ยงในภาษาไทยและภาษาจีนมาตรฐาน	7
2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	16
2.3 การแทรกแซงภาษา/ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแทนที่ทางภาษา	18
2.4 กลวิธีการเรียนรู้	23
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	30
3.1 การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	30
3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเลี้ยงในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย (ต่อ)	
3.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	33
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	41
4.1 อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน	41
4.2 กลวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาจีนใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง	51
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการวิจัย	60
5.2 อภิปรายผล	61
5.3 ข้อเสนอแนะ	67
เอกสารอ้างอิง	69
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา	75
ประวัตินักวิจัย	76

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทย	8
ตารางที่ 2-2 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะต้นควบในภาษาไทย	9
ตารางที่ 2-3 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะท้ายในภาษาไทย	9
ตารางที่ 2-4 อักษรแทนเลี้ยงภาษาไทย	11
ตารางที่ 2-5 ลักษณะ คุณสมบัติ และตำแหน่งที่เกิดของหน่วยเลี้ยงพยัญชนะในภาษาไทย	12
ตารางที่ 2-6 หน่วยเลี้ยงสระในภาษาไทย	13
ตารางที่ 2-7 คุณสมบัติของหน่วยเลี้ยงสระในภาษาไทย	14
ตารางที่ 2-8 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะในภาษาจีนมารตรฐาน	15
ตารางที่ 2-9 หน่วยเลี้ยงสระในภาษาจีนมารตรฐาน	16
ตารางที่ 2-10 หน่วยเลี้ยงสระประสมสองเลี้ยงในภาษาจีนมารตรฐาน	16
ตารางที่ 3-1 เปรียบเทียบหน่วยเลี้ยงพยัญชนะในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมารตรฐาน	31
ตารางที่ 3-2 เปรียบเทียบหน่วยเลี้ยงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมารตรฐาน	32
ตารางที่ 3-3 เปรียบเทียบหน่วยเลี้ยงสระในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมารตรฐาน	33
ตารางที่ 3-4 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน	34
ตารางที่ 3-5 หน่วยเลี้ยงพยัญชนะท้ายที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน	36
ตารางที่ 3-6 หน่วยเลี้ยงสระเดี่ยวเลี้ยงลั้นที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน	37
ตารางที่ 3-7 หน่วยเลี้ยงสระเดี่ยวเลี้ยงยาวที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน	37
ตารางที่ 3-8 ประโยชน์ที่ใช้ทดสอบการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน	38

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4-1 หน่วยเรียนพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยที่เป็นปัจมุหารับนักศึกษาจีน	41
ตารางที่ 4-2 หน่วยเรียนพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัจมุหารับนักศึกษาจีน	45
ตารางที่ 4-3 หน่วยเรียนสระเดี่ยวเรียงสัน្ឩในภาษาไทยที่เป็นปัจมุหารับนักศึกษาจีน	48
ตารางที่ 4-4 หน่วยเรียนสระเดี่ยวเรียงยาวในภาษาไทยที่เป็นปัจมุหารับนักศึกษาจีน	49
ตารางที่ 4-5 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน	51
ตารางที่ 4-6 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิลัยของนักศึกษาจีน	52
ตารางที่ 4-7 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาจีน	54
ตารางที่ 4-8 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีอภิปรัชญาของนักศึกษาจีน	57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 ขั้นตอนการเปรียบเทียบภาษา	4
ภาพที่ 4-1 หน่วยเลียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน	42
ภาพที่ 4-2 หน่วยเลียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน	45
ภาพที่ 4-3 หน่วยเลียงสระเดี่ยวเลียงลั้นในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน	48
ภาพที่ 4-4 หน่วยเลียงสระเดี่ยวเลียงยาวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน	50
ภาพที่ 4-5 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน	51
ภาพที่ 4-6 การใช้กลวิธียอมของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยของนักศึกษาจีน	52
ภาพที่ 4-7 การใช้กลวิธียอมของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาจีน	55
ภาพที่ 4-8 การใช้กลวิธียอมของกลวิธีอภิปัญญาของนักศึกษาจีน	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

จากการสำรวจของกระทรวงการต่างประเทศ พบร้า มีสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลกเปิดสอนภาษาไทยหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย เช่น หลักสูตรเอเชียคีกษาหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมประมาณ 114 สถาบัน ในทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย เชื่อว่าจำนวนสถาบันที่เปิดสอนภาษาไทยจะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ยังไม่รวมศูนย์สอนภาษาและโรงเรียนสอนภาษาที่จัดสอนในเชิงธุรกิจ ซึ่งนับว่ามีการต้นตัวพอสมควร ทั้งนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากการเป็นไทยที่น่าสนใจ เช่น เป็นประเทศที่มีภูมิอาณาดี ภูมิประเทศสวยงามหลากหลายลักษณะรวมไปถึงความเลื่องชื่อของอาหารไทย મวยไทย และอุปนิสัยของคนไทย (ครีวิไล พลอมณี, 2552)

นอกจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศแล้ว สถาบันการศึกษาหลายแห่งทั่วภาครัฐ และภาคเอกชนในประเทศไทยต่างก็ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเช่นกัน เนื่องจากชาวต่างประเทศสนใจประเทศไทยและต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย วัฒนธรรมไทย หรือชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้พากເຂາບຮຣລູວຕຸປະສົງຂ້ອນນີ້ นັ່ນຄື່ອ การเรียนภาษาไทย ซึ่งนอกจากจะทำให้พากເຂາບຮຣລູວຕຸປະສົງຂ້ອນໄດ້ແລ້ວ ຜູ້ເຮັດວຽກສ່ວນໜີ້ຍັງນຳຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ປ່ອຍໃນການປະກອບອາຊີພິຕ່າງໆ ໄດ້ອັກດ້ວຍ เช่น ມັດຄຸເທັກ໌ ນັກແປລ ພັນຈານບຣິ່ຫັກ ເປັນຕົ້ນ ຈາກສາເຫຼຸດັ່ງກ່າວໜີ້ທີ່ມີຜູ້ສັນໃຈທີ່ຈະເຮັດວຽກພາສາໃໝ່ ແລ້ວ ແລ້ວມີຈຸດໆທີ່ຕົວພາສາ ທາກມີຈຸດເນັ້ນທີ່ຄົນໄທ ປະເທດໄທ ຄວາມເປັນໄທ ຕໂດຈນລິ່ງທີ່ເຂົາຈະໄດ້ຮັບປະໂຍໍ້ຈາກການຮູ້ພາສາໄທ ແລ້ວ ວັດທະນາໃນປະເທດໄທໃນໝູນມອງຂອງເຂົາ (ครีวิไล พลอมณี, 2552) ດັ່ງນັ້ນ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ຈຶ່ງເປີດหลักสูตรເກີດກັບພາສາແລະ ວັດທະນາໄທມາກັບພື້ນຖານພໍອຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການຂອງພາສາຕ່າງປະເທດທີ່ສັນໃຈສຶກພາສາໄທ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ຈັງໜ້າວັດເຊີງຮາຍ ເປັນสถาบันการศึกษาອົກແທ່ງໜີ້ທີ່ເລີ່ມເຫັນຄວາມສຳຄັງຂອງການເຮັດວຽກສົນກາພາສາໄທແກ່ພາສາຕ່າງປະເທດ ໂດຍເຈັບຕາມໃນເຂດອນຸ່ມວິກາດລຸ່ມແນ່ນ້ຳໂທ (Greater Mekong Subregion ອີ່ງ GMS) ຈຶ່ງໄດ້ເປີດหลักสูตรສຶກພາສາຕ່າງປະເທດ ສາຂາວິພາສາແລະ ວັດທະນາໄທ (Bachelor of Arts in Thai Language and Culture) ເມື່ອປີພູຖອສັກຮາ 2550 ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກໄດ້ພັດທະນາທັກະນາທັກພາສາໄມ່ວ່າຈະເປັນການຝຶກ ການພູດ

การอ่าน และการเขียน และสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ รวมถึงได้เรียนรู้ความเป็นอยู่ ความคิด และวัฒนธรรมไทย ผ่านการแสดงออกหรือสื่อต่าง ๆ ที่พบรهنในชีวิตประจำวัน

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้เรียนย่อมประสบปัญหาหรือ อุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่มากก็น้อย หนึ่งในปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่ไม่อาจมองข้ามได้เลย นั่นคือ อิทธิพลจากภาษาแม่ที่ส่งผลกระทบอย่างยิ่งทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ดังที่คริวิไล พลอมณี (2545) กล่าวว่า ใน การสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศนั้น ผู้สอนได้รับความงุนงงไม่น้อยในการที่ผู้เรียนถูก อิทธิพลภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่เข้าแทรกแซงขณะที่เรียนภาษาเป้าหมาย มีการศึกษาวิเคราะห์ การแทรกแซงของภาษาแม่ในภาษาเป้าหมาย (Interference analysis) ค่อนข้างมาก ข้อมูลชี้ว่า การแทรกแซงของภาษาแม่ย่อมมีสาเหตุมาจากการแตกต่างและความคล้ายของภาษาแม่กับภาษาเป้าหมาย (วิไลลักษณ์ บุญเคลื่อน, 2549; Kanchana Sutheera, 1998; Charatdao Intratrat, 2001; Waewduan Pingmuang, 2003; Pawitra Khamput, 2004; Al-Jarf, 2010) วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเสริมสร้างความเข้าใจที่กระจังซัดมากขึ้น นั่นคือ ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์และชี้แจงความแตกต่างและความคล้ายของภาษาแม่กับภาษาเป้าหมายแก่ผู้เรียนซึ่งวิธีการนี้เป็นลิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (อุเมยะ พามันยูรี, 2544 อ้างถึงใน คริวิไล พลอมณี, 2552; คริวิไล พลอมณี, 2545) เพราะ นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับการเรียนภาษาใหม่ได้ดีระดับหนึ่งแล้ว วิธีนี้ยังเอื้อประโยชน์แก่ตัวผู้สอนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมตรงกับปัญหาของผู้เรียนภาษาใหม่และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อลดปัญหา อันเกิดจากการแทรกแซงทางภาษาได้อีกด้วย (Di Pietro, 1965 อ้างถึงใน สุธินี สุทธะกุล, 2526; ဓญารณ ก้าคำ, 2553)

งานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่หากพิจารณา งานวิจัยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับหน่วยเสียงแล้วนับว่ายังมีไม่นานนัก แต่จัดเป็น หน่วยที่สำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้มีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และเพื่อต่อยอดให้การเรียนในลำดับที่สูงขึ้น ได้แก่ คำ ประโยค ความหมาย และข้อความ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังเช่นงานวิจัยของชูเดียง แบ (2538) ที่ศึกษาเปรียบเทียบระบบ หน่วยเสียงของภาษาไทยกับภาษาเกาหลีโดยใช้ทฤษฎีการเปรียบเทียบความแตกต่าง (Contrastive analysis) และการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) และเพื่อสร้างบทเรียน ตัวอย่างที่แสดงหลักการและแนวการสอนเฉพาะเสียงที่วิเคราะห์แล้วว่าเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยที่เป็นคนไทย ผลงานวิจัยของชนิกา คำพูฒ (2545) ที่ศึกษาการใช้ภาษาไทยของ นักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทยชั้นปีที่ 4 สถาบันชนชาติยุนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาไทยด้านการพูดของนักศึกษาจีนมีข้อบกพร่องด้านการออกเสียง พยัญชนะท้ายมากที่สุด ส่วนข้อบกพร่องด้านการเขียนภาษาไทยที่พบมากที่สุดคือ การเขียน

พยัญชนะต้น อาจกล่าวได้ว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่เรียนไม่ว่าจะเป็นในระดับใดก็ตาม ผลการวิจัยที่ได้ถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญอันจะนำไปสู่ การเลือกแนวทางที่เหมาะสมสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแก่นักศึกษา ชาวต่างประเทศต่อไป

จากประสบการณ์การสอนภาษาไทยในรายวิชาที่เกี่ยวกับการเขียนให้แก่นักศึกษาต่างชาติ ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยนั้น พบร่วมกับ นักศึกษา ต่างชาติหลายคนยังไม่สามารถแยกความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของหน่วยเสียงในภาษาไทย กับหน่วยเสียงในภาษาแม่ของตน ลั่งผลให้การออกเสียงและการเขียนของนักศึกษาเกิด ข้อผิดพลาดในงานเขียนภาษาไทย เนื่องจากมีจำนวนมากที่สุดในบรรดา นักศึกษาต่างชาติ ผู้วิจัย พบร่วมกับ นักศึกษาจีนหลายคนยังคงลับสนเรื่องหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงในภาษาไทยที่ไม่ปรากฏใน ภาษาจีน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ หน่วยเสียงพยัญชนะ เช่น /บ/-/ປ/, /ດ/-/ຕ/, /ງ/-/ນ/ (/ບ/-/ປ/, /ດ/-/ຕ/, /ງ/-/ນ/) เป็นต้น

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เพื่อหาวิธีหรือแนวทางที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ ภาษาไทยของนักศึกษาจีนและสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดและเพื่อทำให้ ทราบถึงวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน อันเป็นข้อมูลที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สอนใน การเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงและพัฒนาการ เรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการเขียนพยัญชนะ ต้นเดี่ยว พยัญชนะท้าย และสระเดี่ยว ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

1.2.2 เพื่อรับถูกวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

1.3.1 เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนทราบถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึง ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสะกดภาษาจีนกับภาษาไทย

1.3.2 เป็นแนวทางแก้ผู้สอนภาษาไทยในการสร้างบทเรียนเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน ภาษาไทยสำหรับผู้เรียนที่เป็นชาวจีน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.1.1 ศึกษาเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงสระเดี่ยวเท่านั้น

1.4.1.2 ศึกษาจากการเขียนประโยคตามคำบอกของนักศึกษาจำนวน 20 คน โดย พิจารณาจากคำศัพท์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเท่านั้น

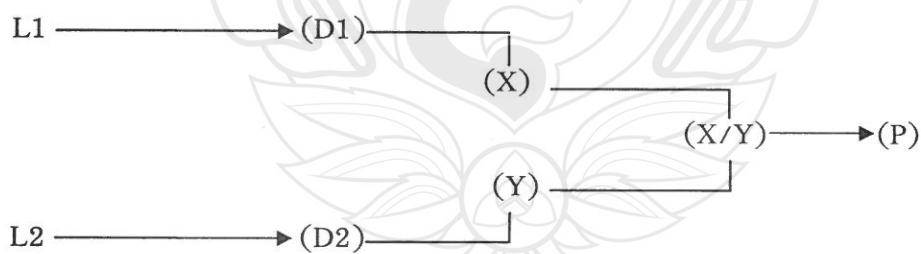
1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

นักศึกษาจีนตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่เข้าศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 20 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2552 และผ่านการเรียนรายวิชา 1005241 การเขียนภาษาไทยเบื้องต้น มาแล้ว (ข้อมูล จากเว็บไซต์ส่วนทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง) โดยแบ่งเป็น

- นักศึกษาชั้นปีที่ 2 (รหัส 5231005XXX) จำนวน 6 คน
- นักศึกษาชั้นปีที่ 3 (รหัส 5131005XXX) จำนวน 5 คน
- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 (รหัส 5031005XXX) จำนวน 9 คน

1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบที่น่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย และภาษาจีนในครั้งนี้จะใช้วิธีการเปรียบเทียบของ Randal L. Whitman ผสมผสานกับวิธีการของ Di Pietro (อ้างถึงใน สุธินี สุขตระกูล, 2526: 19) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

Description

Selection

Contrast

Predict

ภาพที่ 1-1 ขั้นตอนการเปรียบเทียบภาษา

L1	ภาษาไทย
L2	ภาษาจีน
D1	การอธิบายลักษณะภาษาไทย
D2	การอธิบายลักษณะภาษาจีน
X	หน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระในภาษาไทยมาตรฐาน
Y	หน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐาน
P	การทำนายลิ่งที่เป็นปัญหา

ขั้นตอนที่ 1 และ 2 อธิบายลักษณะและโครงสร้างของภาษาไทยและภาษาจีน โดยใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ในการเปรียบเทียบ

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบระบบโครงสร้างที่เลือกไว้แล้ว โดยดูความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาจีน

ขั้นตอนที่ 4 ทำนายปัญหาและข้อผิดอันเกิดจากการแทรกแซงทางภาษา โดยเฉพาะข้อผิดที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างระบบโครงสร้างของภาษาทั้งสอง

ส่วนการศึกษากลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เพื่อก้าวข้ามอิทธิพลของภาษาแม่นั้นผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดของ O’Malley and Chamot (1990) เรื่องประเภทของกลวิธีในการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับความคิดในเรื่องกระบวนการเรียนรู้
2. กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนโดยเฉพาะ
3. กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย (Social/Affective strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.6.1 การพิจารณาสาเหตุของปัญหารือข้อผิดในการเรียนภาษาต่างประเทศจะพิจารณาถึงการแทรกแซงจากภาษาแม่ของผู้เรียนเพียงประการเดียว ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา หรือข้อผิดในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นจะไม่นำมาพิจารณา

1.6.2 ปัญหาในที่นี้ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะ และหน่วยเสียงสระภาษาไทยกับภาษาจีน

1.7 ข้อจำกัดของงานวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาโดยใช้ภาษาจีนมาตรฐาน (Standard Chinese หรือ SC) และภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้น โดยไม่ได้นำภาษาท้องถิ่นของจีนหรือไทยมาพิจารณา

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 อิทธิพลของภาษาแม่ หมายถึง อิทธิพลของภาษาจีน (ภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง) ที่มีผลต่อภาษาไทย (ภาษาที่สอง) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยวเท่านั้น

1.8.2 นักศึกษาจีน หมายถึง นักศึกษาจีนจำนวน 20 คนที่เข้าศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2552

1.8.3 ภาษาแม่ หมายถึง ภาษาจีนมาตรฐาน

1.8.4 ภาษาที่สอง หมายถึง ภาษาไทยมาตรฐาน

1.8.5 หน่วยเสียง หมายถึง เสียงที่มนุษย์สามารถแยกความหมายของคำได้ เช่น คำ /dam/-คำ /tam/ มี 2 หน่วยเสียง คือ /d/ และ /t/ เป็นต้น

1.8.6 กลวิธีการเรียนรู้ หมายถึง กลวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาจีนชั้นปีที่ 2-4 สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้นำเสนองานทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมารฐาน
- 2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive analysis)
- 2.3 การแทรกแซงภาษา/ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแทนที่ทางภาษา (Language interference and transfer)
- 2.4 กลวิธีการเรียนรู้ (Learning strategies)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมารฐาน

2.1.1 ระบบเสียงในภาษาไทย

กาญจนา นาคสกุล (2551) กล่าวถึงหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสรรภาษาไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยทั้งหมด 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นหน่วยเสียง พยัญชนะแท้ 19 หน่วยเสียง คือ /p t c k ? ph th ch kh b d m n ງ f s h ล r/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นอัมสระ (Semi-vowels) 2 หน่วยเสียง คือ /w j/

หน่วยเสียงทั้ง 21 หน่วยเสียงสามารถเกิดต้นพยางค์เป็นพยัญชนะต้น (Initial consonants) ได้ทั้งหมด ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2542) ได้อธิบายเกี่ยวกับพยัญชนะต้นไว้ว่า พยัญชนะที่ปรากฏในตัวแห่งต้นคำหรือต้นพยางค์ได้ เรียกชื่อว่า พยัญชนะต้น พยัญชนะต้นอาจจะปรากฏเพียงหน่วยเดียวเป็นพยัญชนะต้นเดียว เช่น /p/ ในคำว่า “ปาน” /paan/ หรืออาจจะปรากฏเรียงต่อกันเป็นพยัญชนะต้นควบ เช่น /pl/ ในคำว่า “ปลา” /plaa/ เป็นต้น

ตารางที่ 2-1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทย

สัญลักษณ์แทน หน่วยเสียง	ตัวอักษรภาษาไทย	ตัวอย่างคำ
/p/	ป	ปี เป้า ปื้น แป้ง ปด
/t/	ต, ถ	เต่า ตำ ตี ตุ่น กฎ
/c/	ຈ, ຈ-	ຈານ ຈິບ ຈັບ ໂຈຣ ຈົງ
/k/	ກ	ກາ ກ້ານ ໄກ້ ກໍາ ແກ້ມ
/ʔ/	ອ	ອຳນ ອິມ ອັດ ອ່າງ ໂອ່ງ
/ph/	ຜ, ພ, ກ	ຜ່ານ ພິວ ພັດ ພູດ ກູ
/th/	ຫຼື, ທ, ໜ, ດ, ກ	ຫຼັນ ມນທາ ເແໜ່ງ ຖຸງ ທ່ອງ ຕົງ
/ch/	ຈ, ດ, ລ	ຈັນ ຈຶ່ງ ຂ່ວຍ ທ້າງ ເລວ
/kh/	ຂ, ດກ, ຂ	ຂ່າວ ແຂ່ງ ຄູ່ ຄຳ ກ່າ
/b/	ບ	ບ່ອຍ ບ່າ ເບື້ອ ເບີ້ວ ແບ່ງ
/d/	ດ, ປູ	ເດືກ ດຸ ດາວ ດຶກ ປູກາ
/m/	ມ, ໝມ-	ມ້າ ແມ່ ເມາ ມູ້ ມີ
/n/	ນ, ໝນ, ນන-	ນກ ນ້ອຍ ເນຣ ນ້ອຍ ນີ້
/ŋ/	ງ, ກ-	ງ ກົງ ເຈິນ ເທົາ ກອຍ
/f/	ຟ, ພ	ຟ້າ ພົອງ ພິນ ພົຍ
/s/	ຊ, ຊຣ, ທຣ, ຕ, ສຣ, ຊ, ສ, ສຣ	ຊອຍ ໄຊ້ ທຣາບ ຕາລ ສຣີ ຖາຈີ ເສື່ອ ສຮ້ອຍ
/h/	ໜ, ຂີ	ໜີບ ໃໝ່ ຮ້າ ເຂົ້າ ສື່ອ
/l/	ລ, ພ, ລລ-	ລົງ ລ້າງ ກີ່ພາ ພລາຍ ເໜື້ອງ
/r/	ຮ, ຕີ	ຮ້ອນ ເຮືອ ຮ່ວງ ຖົກໜີ ອຸດີ
/j/	ຍ, ພຍ-, ໂຢ-, ໂຢູ-	ຍາຍ ພຍິ່ງ ໂຢາຕີ ໂຢູ່ງ ໂຢ້າ
/w/	ວ, ວວ-	ວ່າງ ວັນ ວຸ່ນ ແວນ ວັ້ນ

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 21 หน่วยเสียงสามารถเกิดควบคกลำกับพยัญชนะได้เพียง 3 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียง /w r l/ คือ (ວ-, ຮ-, ລ-)

ตารางที่ 2-2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นคุบในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะต้นคุบ	ตัวอักษรภาษาไทย	ตัวอย่างคำ
/kw/	กວ-	กว้าง ไก่ แก้วง กว่า
/kr/	กร-	กราบ กรับ กรุ แกร่ง
/kl/	กล-	กล้า กลัว กลม กลวย
/khw/	គ-, ខ-	គាំ គុណ ខ្លួន ខាន់
/khr/	គរ-, ខរ-	គរង គរូ ខរម ខ្លួចខេរ
/khl/	គល-, ខល-	គលុង គលាយ ខេត្ត ខ្មៅ
/pr/	ប្រ-	ប្រែង ប្រុង ប្រាស់ ប្រែង
/pl/	បល-	បលុយ បល់ បលែក បលុក
/phr/	ប្រ-	ប្រាក ប្រាកក ប្រិក ប្រាំ
/phl/	បល-	បលុង បលុុត បលុធប់ បលុំ
/tr/	ព្រ-	ព្រោះ ព្រាត ព្រី ព្រោះ

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 21 หน่วยเสียงใช้เป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำ หรือเป็นตัวสะกดได้ เพียง 9 เสียงเท่านั้น คือ ງ, ນ, ມ, ៥, វ, ក, ត, ປ, ឃ ซึ่งเทียบได้กับแม่กง កន កម កើយ កែវ កក កប នំនែង សំអរបត្រឹង /៥/ เมื่อยู่ท้ายคำ หมายถึง การปิดเส้นเสียง และ ไม่มีเสียงออกมາเลย

ตารางที่ 2-3 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะท้าย	มาตราตัวสะกด	ตัวอย่างคำ
/ឃ/	แมំកង (สะกดด้วย ឃ)	ឃង សំងកែង ទំរីនឃ
/ន/	แมំកន (สะกดด้วย ឯ ឱ ុ ុ ិ ិ ី)	ឃុន្ល័យ ឃុន្ល័យ ឃុន្ល័យ ឃុន្ល័យ
/ម/	แมំកម (สะกดด้วย ុ)	ឃុំ ឃុំម ឃុំម
/៥/	แมំកើយ (สะกดด้วย ឫ)	ឃើយ ឃើយ ឃើយ ឃើយ
/វ/	แมំកែវ (สะกดด้วย ុ)	ឃុំវ ឃុំវ ឃុំវ
/ក/	แมំកក (สะกดด้วย ក ឲ ឳ ិ ិ ី)	ឃិក ឃិក ឃិក ឃិក
/ត/	แมំកត (สะกดด้วย ឱ ិ ិ ី ិ ិ ី)	ឃិត ឃិត ឃិត ឃិត ឃិត ឃិត

เสียงพยัญชนะท้าย	มาตราตัวสะกด	ตัวอย่างคำ
/p/	แม่กน (สะกดด้วย บ ป พ ก)	เปรี้ยบ รูป ทรัพย์ ลาก
/ʔ/	(ไม่มีตัวสะกด)	เงาะ หวี จะ โต หอ

นอกจากนี้ กาญจนา นาคสกุล (2551) ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยว่ามีลักษณะเสียงแตกต่างกันเป็นหลายแบบดังนี้

1) พยัญชนะระเบิดและพยัญชนะกัก

เสียงพยัญชนะระเบิด (Plosive) คือ เสียงพยัญชนะซึ่งเกิดจากการที่ลมซึ่งเปล่งออกมากูกัก ณ ที่ใดที่หนึ่งในช่องปาก และเปิดช่องที่กันนั้นให้ลมพุ่งออกมายโดยแรง เสียงระเบิดนี้มีลักษณะเพิ่มขึ้นมาอีก จึงเรียกว่า เสียงระเบิดมีลม (Aspirated plosive) ส่วนเสียงระเบิดธรรมดា คือ เสียงระเบิดซึ่งไม่มีลมหายใจเพิ่มมาอีก เรียกว่า เสียงระเบิดไม่มีลม (Unaspirated plosive) เสียงระเบิดในภาษาไทยมีอยู่ทั้งหมด 11 หน่วยเสียงคือ /p t c k ʔ ph th ch kh b d/

หน่วยเสียงทั้ง 11 หน่วยเสียงนี้ เมื่อเกิดในตำแหน่งต้นพยางค์จะเป็นเสียงระเบิด (Plosive) แต่ถ้าเกิดท้ายพยางค์หรือเป็นตัวสะกดจะเป็นเสียงกัก (Stop)

2) พยัญชนะเสียงแทรก

เสียงพยัญชนะเสียงแทรก (Fricative) ในภาษาไทยเป็นเสียงไม่ก้อง และจะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น มีทั้งหมด 3 เสียง จัดเป็นหน่วยเสียง 3 หน่วยคือ /f s h/

3) พยัญชนะนาสิก

หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก (Nasal) ในภาษาไทยมี 3 หน่วย ได้แก่ /m n ŋ/ มีลักษณะเป็นเสียงก้องทั้งหมด หน่วยเสียงทั้งสามนี้ปรากฏได้ทั้งเป็นเสียงพยัญชนะต้นและเป็นเสียงพยัญชนะท้าย

4) พยัญชนะข้าง

เสียงพยัญชนะข้าง (Lateral) คือ เสียงพยัญชนะก้อง ซึ่งเปล่งเสียงโดยลิ้นปิดบริเวณปุ่มเหือกและเดานตรงส่วนกลางไว้ ปล่อยให้ลมออกทางข้าง ๆ ลิ้น หน่วยเสียงพยัญชนะข้างในภาษาไทยมีเพียงหน่วยเสียงเดียว คือ /l/

5) พยัญชนะรัว

เสียงพยัญชนะรัว (Trill) เป็นเสียงพยัญชนะก้อง ในขณะที่เปล่งเสียงต้องทำปลายลิ้นให้มีลักษณะอ่อนตัวที่สุดจนสามารถกระดกขึ้นไปแตะหลังฟันได้หลาย ๆ ครั้ง เสียงพยัญชนะรัวในภาษาไทยมีหน่วยเดียว คือ /r/

6) พยัญชนะครึ่งสระ

พยัญชนะครึ่งสระหรือเสียงกึ่งสระ (Semi-vowel) เป็นเสียงเลื่อนที่เกิดขึ้นระหว่างเสียงสระ 2 เสียง หน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระในภาษาไทยปรากฏได้ทั้งเป็นพยัญชนะตันและเป็นพยัญชนะท้าย มีทั้งหมด 2 หน่วยเสียง คือ /j w/

ตารางที่ 2-4 อักษรแทนเสียงภาษาไทย

ฐานกรณ์ ลักษณะ ของเสียง	ริมฝีปาก ทั้งสอง (Bilabial)	ริมฝีปาก กับฟัน (Labio- dental)	ฟันและ ปุ่มเหงือก (Dental- alveolar)	เพดานแข็ง (Palatal)	เพดานอ่อน (Velar)	ช่องระหว่าง เส้นเสียง (Glottal)
กัก (Stop) หรือ ระเบิด (Plosive)	p ph	b	t th	c ch	k kh	ʔ
			d			
เสียดแทรก (Fricative)		f	s			h
นาสิก (Nasal)	m		n		ŋ	
ข้างลิ้น (Lateral)			l			
รัว (Roll)			r			
ครึ่งสระ (Semi-vowel)	w			j	(w)	

หมายเหตุ

สำหรับเสียงพยัญชนะกักหรือระเบิดที่มีตำแหน่งที่เกิดเหมือนกันจะมีคุณสมบัติแตกต่างกันเล็กน้อย ดังนี้

- ช่องช้ำymeo (ช่องที่แรเงา) หมายถึง หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีคุณสมบัติ ไม่ก้อง ไม่มีลม (Voiceless unaspirated)
- ช่องขวามeo หมายถึง หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีคุณสมบัติ ไม่ก้อง มีลม (Voiceless aspirated)

ส่วนเสียงพยัญชนะหยุดหรือระเบิด /b, d/ เสียงนาสิก เสียงข้างลิ้น เสียงรัว และเสียงครึ่งสระเป็นเสียงก้อง (Voiced) ทั้งหมด

จากตารางข้างต้น สามารถบอกราก�ณะ คุณสมบัติ และตำแหน่งที่เกิดของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 2-5 ลักษณะ คุณสมบัติ และตำแหน่งที่เกิดของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย

1. เสียงพยัญชนะระเบิด 11 หน่วยเสียง	
/p/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก
/t/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่บริเวณฟันและปุ่มเหงือก
/c/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง
/k/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน
/ʔ/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง
/ph/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปาก
/th/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก
/ch/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็งส่วนหน้าใกล้ทางปุ่มเหงือก
/kh/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน
/b/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก
/d/	หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก
2. เสียงเสียดแทรก 3 หน่วยเสียง	
/f/	หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดตรงช่องระหว่างฟันบนกับริมฝีปากล่าง
/s/	หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ฟัน
/h/	หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง
3. เสียงนาสิก 3 หน่วยเสียง	
/m/	หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปาก
/n/	หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ฟัน
/ŋ/	หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน
4. เสียงข้าง 1 หน่วยเสียง	
/l/	หน่วยเสียงพยัญชนะข้าง ก้อง เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก
5. เสียงรัว 1 หน่วยเสียง	
/r/	หน่วยเสียงพยัญชนะรัว ก้อง เกิดบริเวณใกล้ฟัน
6. เสียงครึ่งสระ 2 หน่วยเสียง	
/w/	หน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน
/j/	หน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง

2.1.1.2 หน่วยเสียงสระในภาษาไทย

กัญจนานาคสกุล (2551) กล่าวถึงหน่วยเสียงสระในภาษาไทยว่า หน่วยเสียงสระในภาษาไทยมีจำนวนหน่วยเสียงทั้งหมดรวมกัน 21 หน่วยเสียง ประกอบด้วย

1) หน่วยเสียงสระเดี่ยว (Monophthongs) 18 หน่วยเสียง คือ สระสั้น 9 หน่วย และสระยาว 9 หน่วย ได้แก่ /i i: ឃ ឃ: ុ ុ: ើ ើ: ូ ូ: ី ី: ឹ ឹ:/ (อ อី อើ อូ อុ อុ: อើ: ូ: ី: ី: ុ: ុ: ើ: ើ: ូ: ូ:)

2) หน่วยเสียงสระประสม (Diphthongs) ในภาษาไทยมี 3 หน่วย คือ /ia ឃa ua/ (เอีย เอื้อ อัว) มีลักษณะเป็นสระประสมเสียงตก (Falling diphthongs) คือ สระประสมซึ่งนำด้วยสระสูง /i ឃ n/ ตามด้วยสระต่ำ และสระต่ำซึ่งเป็นปลายเสียงของสระประสมนั้นเป็นหน่วยเสียงเดียวกันคือ /a/ ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละหน่วยเสียงดังนี้

- หน่วยเสียงสระ /ia/ ในภาษาไทย มีเสียงย่ออยู่ 2 เสียง คือ เสียงสั้น [ia] และเสียงยาว [i:a] เมื่อสระ /ia/ ปรากฏในคำพยางค์เดียวจะเป็นเสียงยาว เช่น คำว่า เปี้ยก /pìak/ แต่ถ้าคำนั้นปรากฏในตำแหน่งที่ไม่ลงน้ำหนัก อาจจะกลายเป็นเสียงสั้นได้ ซึ่งปรากฏในคำเลียนเสียง เช่น คำว่า ຜើຍ /phìəy/ และในคำยืมภาษาจีน เช่น คำว่า កើយ /kíay/

- หน่วยเสียงสระ /ឃa/ ในภาษาไทย มีเสียงย่ออยู่ 2 เสียง คือ เสียงสั้น [ឃa] และเสียงยาว [ឃ:a] โดยทั่วไปสระ /ឃa/ ที่ปรากฏในคำภาษาไทยจะปรากฏเป็นเสียงยาว เช่น คำว่า เปៀន /pīan/ แต่ถ้าคำนั้นปรากฏในตำแหน่งที่ไม่ลงน้ำหนัก อาจจะปรากฏเป็นสระเสียงสั้นได้

- หน่วยเสียงสระ /ua/ ในภาษาไทย มีเสียงย่ออยู่ 2 เสียง คือ เสียงสั้น [ua] และเสียงยาว [u:a] โดยทั่วไปในคำไทยเสียงสระ /ua/ จะเป็นเสียงยาว เช่น คำว่า ព្យាយ /tuaጀ/ และมักจะกลายเป็นเสียงสั้นได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนโดยเฉพาะเมื่อปรากฏในพยางค์ที่ไม่ลงน้ำหนัก หรืออยู่ในตำแหน่งที่มีคำที่ลงน้ำหนักมาต่อท้าย โดยปรากฏในคำเลียนเสียง เช่น คำว่า ផ្លូវ /phlínua/ และคำยืมจากภาษาจีน คือ คำว่า យុះ /júua/

ตารางที่ 2-6 หน่วยเสียงสระในภาษาไทย

ระดับลิ้น	หน้า		หลังค่อนไปกลาง		หลัง	
	ริมฝีปากรี	ริมฝีปากห่อ				
สูง (High)	i	i:	ឃ	ឃ:	ុ	ុ:
กลาง (Mid)	e	e:	ួ	ួ:	ូ	ូ:
ต่ำ (Low)	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:
สระประสม (Diphthongs)	ia		ឃa		ua	

หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วย กับหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วย รวมเป็น 21 หน่วยนี้ ปรากฏเป็นแกนของพยางค์ในภาษาไทย มีหน้าที่ประสานกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ต่าง ๆ กัน หน่วยเสียงสระจะปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ทุกหน่วยแต่จะปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายไม่ได้ทุกหน่วย

จากตารางแสดงหน่วยเสียงสระในภาษาไทย สามารถบอกรดูณสมบัติของแต่ละหน่วยเสียงได้ดังนี้

ตารางที่ 2-7 คุณสมบัติของหน่วยเสียงสระในภาษาไทย

1. หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง	
/i/	หน่วยเสียงสระหน้า สูง สัน ริมฝีปากรี
/i:/	หน่วยเสียงสระหน้า สูง ยาว ริมฝีปากรี
/e/	หน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง สัน ริมฝีปากรี
/e:/	หน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง ยาว ริมฝีปากรี
/ɛ/	หน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ สัน ริมฝีปากรี
/ɛ:/	หน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ ยาว ริมฝีปากรี
/ɯ/	หน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง สูง สัน ริมฝีปากรี
/ɯ:/	หน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง สูง ยาว ริมฝีปากรี
/ɤ/	หน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง กลางสูง สัน ริมฝีปากรี
/ɤ:/	หน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง กลางสูง ยาว ริมฝีปากรี
/a/	หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ สัน ริมฝีปากไม่น่อ
/a:/	หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ ยาว ริมฝีปากไม่น่อ
/u/	หน่วยเสียงสระหลัง สูง สัน ริมฝีปากห่อ
/u:/	หน่วยเสียงสระหลัง สูง ยาว ริมฝีปากห่อ
/o/	หน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง สัน ริมฝีปากห่อ
/o:/	หน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง ยาว ริมฝีปากห่อ
/ɔ/	หน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ สัน ริมฝีปากห่อ
/ɔ:/	หน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ ยาว ริมฝีปากห่อ

2. หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง	
/ia/	เริ่มต้นที่สระหน้า สูง ริมฝีปากรี และลงท้ายด้วย สระกลาง ต่ำ
/ɯa/	เริ่มต้นที่สระหลัง สูง ริมฝีปากรี และลงท้ายด้วย สระกลาง ต่ำ
/ua/	เริ่มต้นที่สระหลัง สูง ริมฝีปากห่อ และลงท้ายด้วย สระกลาง ต่ำ

2.1.2 ระบบเสียงในภาษาจีนมาตรฐาน

Lin (2007) กล่าวถึงหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐานดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนมาตรฐาน

Lin (2007) สรุปว่า หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนมาตรฐานมีทั้งหมด 19 เสียงและสามารถใช้เป็นเสียงพยัญชนะตันได้ทั้งหมดยกเว้นหน่วยเสียง /ŋ/ ส่วนเสียงพยัญชนะสะกดนั้นมีเพียง 2 เสียง คือ /n/ /ŋ/

ตารางที่ 2-8 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนมาตรฐาน

ฐานกรณ์ ลักษณะของเสียง	ริมฝีปากทั้งสอง (Bilabial)	ริมฝีปากกับฟัน (Labio-dental)	ฟัน (Dental)	หลังปุ่มเหงือก (Post-alveolar)	เพดานอ่อน (Velar)
หยุดหรือระเบิด (Stop)	b p		d t		g k
เสียงแทรก (Fricative)		f	s	sh	h
กึ่งเสียงแทรก (Affricate)			z c	zh ch	
นาสิก (Nasal)	m		n		ŋ
(Central) Approximant				r	
ขังลิ้น (Approximant)			l		

คุณสมบัติของหน่วยเสียงที่อยู่ในช่องซ้ายมือ (ช่องที่เร่ง) คือ ไม่ก้อง ไม่มีลม (Voiceless Unaspirated)

คุณสมบัติของหน่วยเสียงที่อยู่ในช่องขวา มือ คือ ไม่ก้อง มีลม (Voiceless Aspirated)

คุณสมบัติของหน่วยเสียงที่เป็นเสียงนาสิกและกึ่งสระเป็นเสียงก้อง (Voiced) ทั้งหมด

2.1.2.2 หน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐาน

หน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐานแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับลิ้น คือ สระสูง สระกลาง และสระต่ำ ดังแสดงในตารางที่ 2-9

ตารางที่ 2-9 หน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐาน

ระดับลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า		ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่ห่อ ริมฝีปาก	ห่อ ริมฝีปาก		ไม่ห่อ ริมฝีปาก	ห่อ ริมฝีปาก
สูง (High)	i	y			u
กลาง (Mid)			ə		
ต่ำ (Low)	a				

สำหรับเสียงสระประสมสองเสียง (Diphthongs) ในภาษาจีนมาตรฐานนั้น มีทั้งหมด 4 เสียง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นหน่วยเสียงที่เคลื่อนจากสระต่ำไปสระสูง และ ประเภทที่สองเป็นหน่วยเสียงที่เคลื่อนจากสระกลางไปสระสูง

ตารางที่ 2-10 หน่วยเสียงสระประสมสองเสียงในภาษาจีนมาตรฐาน

ประเภท	สระประสมสองเสียง	ตัวอ่ำงคำ	สักอักษรสา葛	ความหมาย
1. ระดับต่ำไประดับสูง	[ai]	bái	[pai] ₃₅	‘white’
	[au]	gāo	[kau] ₅₅	‘high, tall’
2. ระดับกลางไป ระดับสูง	[ei]	wěi	[wei] ₂₁₄	‘tail’
	[ou]	dòu	[tou] ₅₁	‘bean’

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive analysis)

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษา จัดเป็นวิชาทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ที่สำคัญ ในด้านการนำมาประยุกต์กับการสอนภาษาทั้งในด้านการสร้างวัสดุการสอนและในด้านวิธี การสอนโดยตรง ดังที่ James (1980) กล่าวว่า การวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษาเป็นการ ผสมผสานศาสตร์ทางด้านภาษา กับ จิตวิทยาเข้าด้วยกัน เนื่องจากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ ภาษา นั้นเกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาที่สอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านจิตวิทยามาก อีกทั้ง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับ สุขุมาวดี ชำพิรัญ (2539) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอน

ภาษาว่า เนื่องจากการสอนภาษาจะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของแต่ละบุคคล ทฤษฎีการสอนภาษาจึงต้องให้ความสำคัญแก่แนวคิดทางจิตวิทยาของการใช้ภาษาและการเรียนภาษา นอกจากนี้ นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น Ferguson (1968 อ้างถึงใน สุธินี สุขตระกูล, 2526) และ Twaddell (1968 อ้างถึงใน สุธินี สุขตระกูล, 2526) ได้เสนอทัศนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษาว่ามีส่วนสัมพันธ์กับการสอนภาษามาก ช่วยในการวางแผนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมาย และเพื่อการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้

ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษาเพื่อใช้ในการสอนนั้น โดยทั่ว ๆ ไปจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างสองภาษา คือ ภาษาแม่ (Source or native language) และภาษาที่เรียน (Goal or target language) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษาทุกระดับโครงสร้างจะช่วยให้เข้าใจปัญหาการเรียนรู้ภาษาใหม่และเข้าใจถึงลักษณะของภาษาแม่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาใหม่ ตั้งแต่ระดับเลี้ยง ระดับคำ ระดับประโยค และระดับข้อความ รวมถึงระดับความหมายและอื่น ๆ ด้วย

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษานั้น Lado (1957 อ้างถึงใน Freeman & Long, 1991) และ Schacter, 1974 อ้างถึงใน Kanchana Sutheera, 1998) อ้างว่า ถ้าองค์ประกอบใดในภาษาที่สองคล้ายคลึงกับภาษาแม่ของตน ผู้เรียนจะรู้สึกว่าภาษาที่สองนั้นง่าย แต่ถ้าองค์ประกอบใดที่มีความแตกต่างกันมาก ผู้เรียนก็รู้สึกว่าภาษาที่สองนั้นเข้าใจยาก ส่งผลให้เกิดปัญหาในการเรียนภาษาที่สองได้อย่างชัดเจน พร้อมกันนี้ Weinreich (1953 อ้างถึงใน Freeman & Long, 1991) ยังได้เสริมว่า ยิ่งภาษาแม่กับภาษาที่สองมีความแตกต่างมากเท่าไร ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนมากขึ้นเท่านั้น จากคำกล่าวนี้ สุธินี สุขตระกูล (2526) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นอกจากความแตกต่างอย่างตรงกันข้าม (Great diversity) ระหว่างภาษาทั้งสองที่ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดของการเรียนภาษา ความคล้ายคลึงกันมาก (Great similarity) ระหว่างภาษาที่ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนภาษาได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น นักเรียนชาวฝรั่งเศสที่มาเริ่มเรียนภาษาอังกฤษจะเข้าใจว่า “library” หมายถึง “bookstore” เพราะในภาษาฝรั่งเศส “librairie” หมายถึง “bookstore” เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของทั้งสองภาษา ก็สามารถทำให้เกิดความสับสนทางภาษาได้เช่นกัน

นักพฤติกรรมศาสตร์อ้างว่า ข้อผิดพลาดที่เกิดจากผู้เรียนภาษาที่สองนั้น อาจเรียกว่า “การแทรกแซง” จากภาษาแม่ของผู้เรียนซึ่งส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการในการเรียนภาษาที่สอง ความแตกต่างระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองนี้ถือว่าเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับผู้เรียนภาษาที่สอง ดังนั้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา (Contrastive analysis hypothesis) จึงนับเป็นเครื่องมือช่วยในการทำนายความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและหาข้อยากในการเรียนภาษาที่สองได้ (Ferguson, 1968 อ้างถึงใน สุธินี สุขตระกูล, 2526; Crystal, 1997 อ้างถึงใน Kanchana Sutheera, 1998)

จากล่าวได้ว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาที่มีส่วนช่วยด้านการสอนภาษา เพราะการศึกษาด้วยวิธีนี้จะทำให้การเลือกศึกษาลักษณะของภาษาเป็นไปอย่างมีระบบ ทำให้ผู้สอนเตรียมการสอนได้ถูกต้องรัดกุมและช่วยพัฒนาการสอนภาษาให้สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ อีกด้วย

2.3 การแทรกแซงภาษา/ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแทนที่ทางภาษา (Language interference and transfer)

การแทรกแซงภาษาเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดจากการสัมผัสร่างกาย (Language contact) ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง ดังที่ ออมรา ประสิทธิรัฐลินธุ์ (2542) ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแทรกแซงภาษาว่า เมื่อบุคคลได้ก็ตามสามารถใช้ภาษาสองภาษาสลับกันได้ ภาษาทั้งสองของเขามีอิทธิพลซึ่งกันและกัน การที่ภาษาที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกันนี้อาจเรียกว่า การแทรกแซง กันก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น คนไทยที่พูดทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ภาษาไทยของเขาก็จะเข้าไปแทรกแซงในภาษาอังกฤษ ทำให้ภาษาอังกฤษของเขามีลักษณะผิดเพี้ยนไปจากปกติ แต่มาเมื่อลักษณะปนไทย เช่น มีการออกเสียงบางเสียงเป็นไทย หรือใช้รูปประโยคแบบไทย ในทางกลับกันภาษาอังกฤษก็จะเข้าแทรกแซงในภาษาไทยที่คนไทยพูดเช่นกัน ทำให้เป็นภาษาไทยปนฝรั่ง คือ อาจมีรูปแบบบางประการต่างจากภาษาไทยแท้ ๆ จากล่าวได้ว่า การแทรกแซงภาษาเป็นได้ทั้งสองทาง คือ ภาษาที่สองแทรกแซงภาษาที่หนึ่ง (เช่น กรณีภาษาอังกฤษมีอิทธิพลต่อภาษาไทย) หรือภาษาที่หนึ่งแทรกแซงในภาษาที่สองก็ได้ (เช่น กรณีภาษาไทยแทรกแซงในภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้เป็นภาษาที่สอง)

ปรากฏการณ์การแทรกแซงภาษาที่เกิดขึ้นเมื่อผู้พูดสองภาษาไม่สามารถพูดภาษาทั้งสองได้ในระดับที่เท่าเทียมกัน และ/หรือ มีการแทรกแซงทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สุขมาวดี ชำหิรัญ (2539) ได้กล่าวถึงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา (Language interference) ว่า ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดในภาษาที่เป็นลิ้งที่เกิดขึ้นได้เสมอ กับผู้ที่รู้สองภาษาขึ้นไป กล่าวคือ เกิดกับบุคคลที่วิภาษาก่อนทุกคน ยกเว้นผู้ที่เป็น Ambilingual หรือบุคคลที่วิภาษาระดับสูง สามารถใช้สองภาษาได้ดีเท่า ๆ กันและเหมือนกันทุกสถานการณ์ แต่จากการศึกษาในเรื่องนี้พบว่า ผู้ที่จะใช้สองภาษาได้โดยไม่มีความแตกต่างเลียนนั้นมีน้อยมาก โดยปกติคนเราจะถอนนัดในภาษาใดภาษาหนึ่งมากกว่า และภาษาที่ถอนมากกว่าก็คือภาษาแรก ดังนั้นในการเรียนภาษาที่สอง จึงมักจะปรากฏลักษณะของภาษาที่หนึ่งเข้าไปปะปนอยู่เสมอ

สุขมาวดี ชำหิรัญ (2539: 48-52) ยังได้เสริมว่า ภาวะแทรกซ้อนนี้เกิดได้กับทุกระดับ โครงสร้างของภาษาแต่ไม่สามารถบอกได้เป็นกฎหมายที่แน่นอนสำหรับผู้ที่เป็นที่วิภาษาก่อนทุกคนว่า จะต้องมีภาวะแทรกซ้อนเหมือนกันเสมอไป หากพอกจะประมวลเป็นขอบข่ายหรือประเภทของภาวะแทรกซ้อนได้ 3 ประเภท ได้แก่ ภาวะแทรกซ้อนทางเสียง (Phonological interference)

ภาวะแทรกซ้อนทางไวยากรณ์ (Morphological and grammatical interference) และ ภาวะแทรกซ้อนระดับคำ (Lexical interference)

2.3.1 ภาวะแทรกซ้อนทางเสียง (Phonological interference) เป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบมากและเห็นได้ชัดที่สุด แบ่งได้เป็นหลายระดับ

2.3.1.1 ภาวะแทรกซ้อนในระดับสัทศาสตร์ (Phonetic interference) ภาวะแทรกซ้อนชนิดนี้จะมีผลให้สำเนียงของผู้พูดไม่เหมือนเจ้าของภาษา คือพูดสำเนียงเพี้ยนแต่ไม่มีผลให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อความหมาย ภาวะแทรกซ้อนระดับนี้มักจะเกิดเมื่อหน่วยเสียงย่อยหลัก (Major allophone) ของภาษาเจ้าของหรือภาษาผู้ให้ (Donor language) มีความคล้ายคลึงกับหน่วยเสียงย่อยหลักของภาษาผู้รับ (Recipient language) ในหน่วยเสียง (Phoneme) เดียวกัน กล่าวคือเมื่อหน่วยเสียงของทั้งสองภาษามีความคล้ายคลึงกัน แต่หน่วยเสียงย่อยหลักมีลักษณะทางสัทศาสตร์แตกต่างกัน เช่น ภาษาสเปนมี /o/ แต่ออกเสียงต่างจาก /o/ ของภาษาอังกฤษตรงที่ว่าเสียง /o/ ในภาษาอังกฤษออกเสียงเป็น -[o^u] ในขณะที่ /o/ ของภาษาสเปนไม่มีเสียงเลื่อน (Glide) คนสเปนจึงออกเสียงคำว่า *no*, *goat*, *sow* ด้วยลักษณะของ /o/ ในภาษาของตัวเอง

2.3.1.2 ภาวะแทรกซ้อนในระดับสรวิทยา (Phonemic interference) เป็นภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการสื่อความเข้าใจ มักจะเกิดได้ในหลายลักษณะ เช่น

(i) เมื่อภาษาของผู้รับมีหน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏอยู่ในระบบเสียงของภาษาผู้ให้ผู้รับก็มักจะใช้หน่วยเสียงในภาษาของตนแทนหน่วยเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์ (Phonetic quality/property) เมื่อถูกหันหน่วยเสียงที่ตนมีอยู่มากที่สุด

เช่น ภาษาอังกฤษ มี /θ/, /ð/ ซึ่งไม่ปรากฏในภาษาฝรั่งเศส แต่ภาษาฝรั่งเศสมี /t/, /d/ ชาวแคนาดาเชื้อสายฝรั่งเศส (French Canadian) จึงมักจะใช้ /t/ แทน /θ/ และเสียง /d/ แทน /ð/ ส่วนชาวฝรั่งเศสแท้ ๆ (Frenchman) มักจะนำเสียง /θ/ และ /ð/ ในภาษาอังกฤษไปเทียบกับเสียง /s/, /z/ ในภาษาของตัวเอง ดังนั้นคนฝรั่งเศสจึงมักจะออกเสียง /θ/ ด้วย /s/ และ /ð/ ด้วย /z/

การที่คนเชื้อชาติฝรั่งเศสหั้งสองแห่งมีภาวะแทรกซ้อนในระดับสรวิทยา ต่างกันก็เนื่องจากภาษาฝรั่งเศสบางสำเนียงมีความแตกต่างกันอย่างมากในคุณสมบัติทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงย่อยของ /t/, /d/, /s/, /z/ จึงทำให้ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดกับหน่วยเสียงเดียวกันต่างกันไปด้วย อย่างไรก็ถึงแม้จะพูดสำเนียงเดียวกันก็ไม่จำเป็นต้องมีภาวะแทรกซ้อนในระดับสรศาสตร์เหมือนกันเสมอไป

(ii) ภาวะแทรกซ้อนทางสรวิทยาอิกแบบหนึ่งมักจะเกิดขึ้นเมื่อหน่วยเสียงเดียว (Single phoneme) ในภาษาหนึ่งอาจจะปรากฏเป็นหน่วยเสียงควบคู่ (Phoneme cluster) ในอีกภาษาหนึ่งได้

เมื่อภาษาของผู้รับมีหน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏอยู่ในระบบเสียงของภาษาผู้ให้ ผู้รับก็มักจะใช้หน่วยเสียงในภาษาของตนแทนหน่วยเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์ (Phonetic quality / property) เมื่อก่อนกับหน่วยเสียงที่ตนมีอยู่มากที่สุด

เช่น ภาษาฝรั่งเศสมี /t/, /s/ ซึ่งอาจจะเกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (Consonant cluster/cc) ได้ เช่น ในคำว่า /tʃék/ ‘cheque’ และ /mat/ ‘match’

ภาษาอังกฤษมี /t/, /s/ ซึ่งไม่เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ยกเว้น เมื่อปรากฏในพยัญชนะท้าย-ต้นติดกัน เช่น คำว่า /wāɪt რúnz/ (white shoes) และมี หน่วยเสียง /č/ เช่นที่ปรากฏในคำว่า /wāɪ ᶜúnz/ (why choose) ซึ่งคนฝรั่งเศสมักจะ ไม่สามารถแยกได้ว่าคำไหนเป็น /t/, /ʃ/ และคำไหนเป็น /č/

และเนื่องจาก /tʃ/ พbn้อยมากในภาษาฝรั่งเศส ดังนั้นชาวฝรั่งเศสก็อาจ ออกเสียง /č/ ในภาษาอังกฤษเหมือน /ʃ/ ในภาษาฝรั่งเศสแทนที่จะเป็น /tʃ/ ซึ่งทำให้ เกิดการเข้าใจผิดในการสื่อความหมายได้ เช่น

/čip/ ‘cheap’	/ʃip/
/wɪč/ ‘witch’	/wɪʃ/

2.3.1.3 ภาวะแทรกซ้อนในระดับหน่วยเสียงย่อย (Allophonic interference) มักจะเกิดเมื่อ

(i) ภาษาผู้ให้มีหน่วยเสียงย่อยหน่วยเสียงตัวเดียวกันในภาษาผู้รับไม่มี กล่าวคือหน่วยเสียงเดียวกันใน 2 ภาษาอุகเสียงต่างกัน

เช่น /l/ ในภาษาอังกฤษมีหน่วยเสียงย่อย 2 เสียง โดยที่เสียงแรกเกิดใน ตำแหน่งต้นพยางค์ (Syllable-initial) เช่น ‘leap’ กับ เกิดระหว่างเสียงสระ (Intervocalic) ใน ตำแหน่ง ‘lily’ อีกเสียงหนึ่งจะเกิดในตำแหน่งท้ายพยางค์ (Syllable-final) เช่น ในคำว่า ‘ill’ และเกิดนำหน้าพยัญชนะเช่น ‘filthy’

ถ้าหากว่าคนอังกฤษใช้หน่วยเสียงย่อยตัวหลังของ /l/ ในคำภาษาสเปน เช่นคำว่า Helgr, Co’, ชาวสเปนทราบได้ทันทีว่าผู้พูดเป็นคนต่างชาติ และอาจจะได้ยินไปว่าเป็น หน่วยเสียงย่อยของ /n/ ในภาษาสเปนด้วยก็ได้

(ii) ได้แก่เมื่อหน่วยเสียงของภาษาผู้ให้ไม่มีหน่วยเสียงย่อยที่เหมือนหน่วย เสียงเดียวกันในภาษาผู้รับ คือ ภาษาผู้ให้มีหน่วยเสียงย่อย 2 เสียงที่ต่างไปจากหน่วยเสียงใน ภาษาผู้รับมาก

เช่น /t/ ในภาษาอังกฤษ: [th] ในตำแหน่งต้นพยางค์เมื่อนำหน้าสระที่ ไม่ลงน้ำหนัก (Unstressed vowel)

[t] ในระหว่างสระ

เสียง /t/ ในภาษาสเปน: เป็น Unaspirated dental ดังนั้นคนอังกฤษก็อาจใช้ [th] แทนหน่วยเสียงย่อของภาษาสเปนทำให้เกิดสำเนียงเพี้ยน

แต่เนื่องจาก [t] ของภาษาอังกฤษต่างจากหน่วยเสียงย่อของ /t/ ในภาษาสเปนมาก และในขณะเดียวกันก็ไปคล้ายกับ /r/ ของภาษาสเปน ดังนั้นจึงอาจทำให้คนสเปนฟังเสียง [t] ของคนอังกฤษเป็น [r] ได้ เช่น bata เป็น bara, foto เป็น foro

2.3.1.4 ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากตำแหน่งของเสียง (Distributional interference) คือ ตำแหน่งที่หน่วยเสียงนั้นปรากฏในสองภาษาไม่เหมือนกัน

เช่น ฝรั่งเศส มี /ʒ/ ในตำแหน่งต้นพยางค์ แต่ภาษาอังกฤษไม่มี เพราะฉะนั้น เมื่อคนอังกฤษพูดภาษาฝรั่งเศสจึงมักแยก /ʒ/ ของตนออกจาก /ʒ/ ในภาษาฝรั่งเศสในตำแหน่งต้นพยางค์ และมักจะใช้ /dʒ/ ในภาษาอังกฤษแทน

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่ การที่ภาษาอังกฤษมีเสียงพัญชนะหยุดที่เป็นอโรมะ หรือ Voiceless stop ท้ายคำ แต่ภาษาสเปนไม่มี เพราะฉะนั้นคนสเปนจึงมักไม่ออกเสียง Voiceless stop ท้ายคำ เช่น ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากตำแหน่งของเสียง heat [hi]/ --->[hite]

อีกชนิดหนึ่งได้แก่ เมื่อภาษาทั้งสอง คือ ทั้งภาษาผู้รับมีหน่วยเสียง ตรงกัน แต่จะเกิดติดกัน (Sequence) ได้เฉพาะในภาษาผู้รับเท่านั้น เช่น ทั้งภาษาสเปนและภาษาอังกฤษต่างก็มีหน่วยเสียง /p/, /r/, /w/ แต่จะเกิดติดกันได้เฉพาะในภาษาสเปน เช่น ในคำว่า /prwéba/ ดังนั้นคนอังกฤษที่พูดภาษาสเปนจึงมักออกเสียงคำนี้ว่า [pruéba] คือ เปลี่ยน Semi-consonant /w/---> สระ/n/ หรือ [préba] คือ ตัด /w/ ออก และทำ /pr/ ให้เป็นอักษรควบกล้ำ

แต่ในบางครั้งทั้งภาษาผู้ให้และภาษาผู้รับต่างก็มีการเรียงหน่วยเสียงเหมือนกัน แต่อาจจะต่างตำแหน่งกัน เช่น ทั้งภาษาอังกฤษและสเปนมี /sp/, /st/, /sk/ ส่วนในภาษาสเปนจะเกิดได้เฉพาะหลังสระ เช่น คำว่า espada, estar, esquina

ด้วยเหตุนี้คนสเปนที่พูดภาษาอังกฤษจึงออกเสียงคำในภาษาอังกฤษที่มีการเรียงหน่วยเสียงเหล่านั้นไปต่าง ๆ กัน เช่น

- เติมเสียงสระเข้าไปข้างหน้า

- spade [ɛspéd]
- star [estár]
- ski [ɛski]

- ตัด /s/ ทิ้ง

- ใช้เสียง /h/ แทนที่ /s/

- spade [ɛhpéd]
- star [ehtar]
- ski [ɛskí]

2.3.2 ภาวะแทรกซ้อนทางไวยากรณ์ (Morphological and grammatical interference)

ภาวะแทรกซ้อนระดับนี้มักจะเกิดในการเรียนภาษาผู้รับ แต่โดยปกติจะไม่มีผลกระทบต่อภาษาผู้รับและเป็นลักษณะของการนำโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาตนเองไปใช้กับภาษาที่สอง

2.3.3 ภาวะแทรกซ้อนระดับคำ (Lexical interference)

เป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบมากในชุมชนที่พูดสองภาษาและคำที่นำเข้ามามักจะกล้ายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาผู้รับ และถ้าได้กล้ายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาผู้รับแล้วก็จะไม่ถือเป็นภาวะแทรกซ้อนอีกต่อไป แต่จะกล้ายเป็นการยืม (Loan/borrowings)

สิ่งที่สำคัญที่สุดและได้รับการยืนยันว่า เป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุดคือ การให้นักเรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาใหม่ จนผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์และใช้ภาษาได้ ทราบได้ที่ผู้เรียนไม่รู้กฎเกณฑ์ ผู้เรียนย่อมไม่สามารถจะเห็นความแตกต่างของภาษาแรกกับภาษาใหม่ได้ หากการค้นคว้าของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนรู้ภาษาหนึ่งแล้วมาเรียนภาษาใหม่ย่อมจะพบว่า นักเรียนจำนวนมากเกิดความลับสนและใช้กฎเกณฑ์ภาษาผิด ๆ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการที่ผู้เรียนนำเอากฎไวยากรณ์ของภาษาแรกมาใช้กับภาษาใหม่ เราเรียกวิธีการนี้ว่า “การแทนที่” (Transfer) และความผิดที่เกิดจากการแทนที่นี้เรียกว่า “ความลับสน” (Interference)

การแทนที่ทางภาษา (Transfer) หมายถึง การเรียนรู้ภาษาใหม่จนติดเป็นนิสัยแล้วนิสัยนั้นเข้าไปมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ เป็นที่เชื่อว่า การแทนที่ทางภาษามีผลอย่างมากในการเรียนภาษาห้องสองแห่ง คือ

- ก. การแทนที่ทางภาษาในแบบบวก (Positive transfer or facilitation) หมายถึง เมื่อเราเรียนรู้ภาษา ก. และนำสิ่งที่เรียนรู้จากภาษา ก. ไปช่วยในการเรียนภาษา
- ข. อันนับเป็นความสะดวกในการเรียน
- ช. การแทนที่ทางภาษาในแบบลบ (Negative transfer or interference) หมายถึง เมื่อเราเรียนรู้ภาษา ก. และนำสิ่งที่เรียนรู้จากภาษา ก. ไปทำให้เกิดความลับสนในการเรียนรู้ภาษา ข. อันนับเป็นปัจจัยของการเรียนรู้

Carroll (1963 อ้างถึงใน สุธินี สุขตระกูล, 2526) ให้ความเห็นว่า ปรากฏการณ์ของการแทนที่ทางภาษานี้มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนทักษะห้องในระดับรับรู้ภาษา (Receptive) และระดับความสามารถในการใช้ภาษา (Productive) โดยเฉพาะทักษะประการหลัง จะพบปัญหาที่เกิดจากความลับสนทางภาษามากขึ้น ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าการที่ผู้เรียนใช้ภาษาผิด ๆ นั้นมีผลเนื่องมาจากการนำความรู้จากภาษาแรกมาใช้เป็นแบบของภาษาใหม่

จากที่กล่าวข้างต้นว่า ในการเรียนรู้ภาษาใหม่ ผู้เรียนอาจประสบปัญหาได้ทุกระดับ โครงสร้างของภาษา วิธีหนึ่งที่ผู้สอนจะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาดังกล่าวได้นั่นคือ การทำความเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ในทฤษฎีความลับสนทางภาษา

(Interference theory)¹ เพื่อทำให้ผู้สอนทราบปัญหาเบื้องต้นของผู้เรียนและหาแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้สอนวิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาอย่างสมบูรณ์แบบ ก็จะยิ่งช่วยให้การสอนตรงตามเป้าหมายเร็วยิ่งขึ้น

2.4 กลวิธีการเรียนรู้ (Learning strategies)

2.4.1 ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามของกลวิธีการเรียนรู้ไว้คล้ายคลึงกัน โดยอธิบายว่าเป็นกระบวนการ ขั้นตอน และเทคนิคที่ผู้เรียนใช้ทำให้เรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น (Wenden & Rubin, 1987; Scarella & Oxford, 1992 อ้างถึงใน Oxford, 2003) จากคำนิยามข้างต้น Wenden and Rubin (1987) ได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมว่า “กลวิธีการเรียนรู้นี้ช่วยอำนวยความสะดวกในการรับข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล การเรียกข้อมูลออกมานะและการใช้ข้อมูลนั้น” ส่วน O’Malley and Chamot (1990) อธิบายความหมายของกลวิธีการเรียนรู้นี้ว่า เป็น “ความคิด” หรือ “พฤติกรรม” พิเศษที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ การเรียนรู้ และสามารถเก็บรักษาข้อมูลใหม่ได้

โดยสรุปแล้ว กลวิธีการเรียนรู้ คือ กระบวนการ ขั้นตอน หรือเทคนิคที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจและช่วยพัฒนาความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ภาษาให้ดียิ่งขึ้น

2.4.2 ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้

O’Malley and Chamot (1990) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.4.2.1 กลวิธีเมตาคอกนิติฟ หรือภูมิปัญญา (Metacognitive strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับความคิดในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

1) การเลือกตั้งใจ (Selective-attention) คือ การมุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบพิเศษของงานที่ได้รับ การตั้งใจฟังคำสำคัญหรือวอร์

2) การวางแผน (Planning) คือ การวางแผนเกี่ยวกับโครงสร้างงาน เขียนหรือการพูด

3) การกำกับดูแล (Monitoring) คือ การบททวนความตั้งใจที่มีต่องาน ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ควรจะได้หรือผลผลิตขณะที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผล (Evaluation) คือ การตรวจสอบความเข้าใจหลังจากกิจกรรมทางด้านการเรียนภาษาเสร็จสิ้นลง หรือการประเมินผลผลิตทางภาษาหลังจากที่เกิดขึ้นแล้ว

¹ทฤษฎีความสับสนทางภาษา (Interference theory) หมายถึง คนที่รู้ภาษา ก. แล้วจะเริ่มเรียนภาษา ข. ย่อมจะต้องประสบปัญหา ซึ่งทางภาษาศาสตร์ถือว่า ปัญหาเกิดขึ้นทุกระดับโครงสร้างภาษาโดยเฉพาะความแตกต่างของภาษาทั้งสอง (สุธีนี สุขประภูล, 2526: 8)

2.4.2.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

1) การกระทำซ้ำ ๆ (Rehearsal) คือ การฝึกพูดซื้อหรือสิงของนั้นซ้ำๆ จำได้

2) การจัดกลุ่ม (Organization) คือ การจัดประเภทคำศัพท์ หรือแนวคิดตามความหมายหรือไวยากรณ์

3) การอ้างอิง (Inferencing) คือ การใช้ข้อมูลในบริบทเพื่อช่วยเดาความหมายของลิ่งใหม่ ท่านายผลลัพธ์ หรือเติมข้อมูลความรู้ในส่วนที่ขาดหายไป

4) การสรุป (Summarizing) คือ การสังเคราะห์เป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยิน เพื่อทำให้แน่ใจว่าได้จัดเก็บข้อมูลนั้นแล้ว

5) การนิรนัย (Deducing) คือ การใช้กฎหรือหลักการในการทำความเข้าใจ

6) การจินตนาการ (Imagery) คือ การใช้ภาพ (ไม่ว่าจะสร้างขึ้นเองหรือมีอยู่จริง) เพื่อให้เข้าใจและจำข้อมูลใหม่ ๆ ได้

7) การถ่ายโอน (Transfer) คือ การใช้ความรู้ด้านเนื้อหาภาษาที่ได้เรียนรู้มาก่อน ช่วยในการทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่

8) การเชื่อมโยง (Elaboration) คือ การเชื่อมโยงความคิดกับความรู้ใหม่ หรือบูรณาการความคิดใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว

2.4.2.3 กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย (Social/affective strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

1) การร่วมมือ (Co-operation) คือ การทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ หรือได้รับผลตอบรับเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้

2) การถามเพื่อความกระจ่าง (Question for clarification) คือ การถามครูหรือเพื่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม พูดช้า หรือยกตัวอย่าง

3) การพูดกับตนเอง (Self-talk) คือ การกำกับจิตใจของตนเองเพื่อให้มั่นใจว่า สามารถทำงานจนสำเร็จได้ หรือเพื่อลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับงาน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้นนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 หัวข้อหลักคือ อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเรียนภาษาที่สอง และกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาในการเรียนภาษาที่สอง

2.5.1 อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเรียนภาษาที่สอง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาและข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่มีอยู่เป็นจำนวนมาก งานวิจัยเหล่านี้ศึกษาและเปรียบเทียบตามระดับโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ดังนี้คือ ระดับหน่วยเสียง (Phonological level) ระดับคำ (Lexical level) และระดับประโยค (Syntactic level)

งานวิจัยที่ศึกษาในระดับหน่วยเสียง (Phonological level) มุ่งศึกษาด้านทักษะการเขียนและการพูดเป็นหลักเนื่องจากเป็นทักษะที่สัมพันธ์กันอย่างชัดเจนในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง ดังที่ สมพงศ์ วิทยคักติพันธุ์ (2549: 118) กล่าวว่า การพึงเสียงได้ชัดเจนและพุดออกเสียงได้ถูกต้องมีส่วนอย่างมากในการเรียนรู้อักษรและเขียนออกมาได้อย่างถูกต้อง ในที่นี้หากออกเสียงพยัญชนะนั้นไม่ถูกต้องก็จะส่งผลให้การเขียนพยัญชนะนั้น ๆ ผิดไปด้วย ตัวอย่างเช่น ข้อผิดพลาดในการเขียนเกิดจากการออกเสียงพยัญชนะต้นผิดที่พับส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการที่นักศึกษาจีนบางคนไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงได้ เช่น ออกเสียง /ป/ (/p/) เป็น /บ/ (/b/), /ช/ (/ch/) เป็น /ซ/ (/s/), /ດ/ (/d/) เป็น /ຕ/ (/t/) โดยเฉพาะการออกเสียง /ป/ (/p/) เป็น /บ/ (/b/), /ດ/ (/d/) เป็น /ຕ/ (/t/) ค่อนข้างเป็นปัญหา เนื่องจากการออกเสียงในภาษาจีนจะมีเสียงโอมะ (Voiced) น้อยมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาไทยที่ได้แยกเสียงโอมะ (Voiced) และโอมะ (Voicedless) อย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นเวลาการออกเสียงเช่น /ດ/ (/d/) กับ /ຕ/ (/t/) หรือ /บ/ (/b/) กับ /ป/ (/p/) นักศึกษาจึงมักจะออกเสียงผิด (ไป จุน, 2541) สอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยหลายเรื่อง (ชนิกา คำพูด, 2545; สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์, 2553; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) ที่กล่าวว่า เสียงพยัญชนะทั้งสองเสียงนี้เป็นปัญหาอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย เช่นเดียวกับกรณีของการออกเสียงพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกดผิดย่อทำให้เกิดข้อบกพร่องในการเขียนพยัญชนะท้ายด้วย (ชนิกา คำพูด, 2545; จินตนา พุทธเมธ, 2554)

ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียงสระที่พบบ่อยของนักศึกษาจีนนั้น คือ นักศึกษาจีนบางคนไม่สามารถออกเสียงสระบางเสียงที่เป็นสระเสียงลับ หรือบางเสียงที่เป็นสระเสียงยาวได้ เนื่องจากเสียงสระในภาษาจีนไม่แบ่งความลับ-ยาว เช่น ออกเสียง “สาม” /sǎ:m/ เป็น “สัม” /sǎm/, “อยาก” /jà:k/ เป็น “หยัก” /jàk/, “ห้องถีน” /thó:ŋ thìn/ เป็น “หังถีน” /thóŋ thìn/ (Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) จากสาเหตุข้างต้นจึงทำให้การเขียนสระของนักศึกษาจีนมีปัญหาตามไปด้วย เช่น เขียนสระเสียงลับเป็นสระเสียงยาวสระเสียงยาวเป็นสระเสียงลับ และสระประสมเป็นสระเดี่ยว (ชนิกา คำพูด, 2545; สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์, 2553)

นอกจากนี้การออกเสียงวรรณยุกต์ผิดของนักศึกษาจีน เช่น การออกเสียงวรรณยุกต์ตีรี (High tone) เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา (Rising tone) (คำว่า “รู้” /rún/ เป็น “หรู”

/rնu/, “นี้” /níi/ เป็น “หนี” /nǐi/, “ใช้” /chái/ เป็น “ใจ” /chǎi/) (Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการเขียนด้วยเช่นกัน อันมีสาเหตุจากการที่นักศึกษาจีนบางคนไม่สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 5 เสียง ล่งผลให้การเขียนวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เช่น เขียนรูปวรรณยุกต์เอกสารเป็นรูปวรรณยุกต์โถ, รูปวรรณยุกต์โถเป็นรูปวรรณยุกต์เอกสาร, ใช้รูปวรรณยุกต์เอกสารในคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์, ไม่ใส่วรรณยุกต์ (กุหลาบที่เชียงใหม่มีชื่อเสียงมาก แก้ไขเป็น กุหลาบที่เชียงใหม่มีชื่อเสียงมาก) รวมไปถึงการวางรูปวรรณยุกต์ไม่ถูกตำแหน่ง (สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์, 2553; จิตนา พุทธเมตตา, 2554)

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาในระดับคำ (Lexical level) นั้น (ชนิกา คำพุฒ, 2545; สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์, 2553; จิตนา พุทธเมตตา, 2554; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) พบว่า นักศึกษาจีนมีข้อบกพร่องเรื่องการเลือกใช้คำผิดหน้าที่หรือการเลือกใช้คำผิดความหมาย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มดังนี้ การใช้คำไม่ถูกต้องในลักษณะอื่นๆ การใช้คำกริยาไม่ถูกต้อง (เช่น เรารู้จักเวลาเมื่อไรก็ได้ แก้ไขเป็น เรารู้เวลาเมื่อไรก็ได้) การใช้คำนามไม่ถูกต้อง การใช้คำคุณศัพท์/คำวิเศษณ์ไม่ถูกต้อง (เช่น ตาของช้างปิดแน่น แก้ไขเป็น ตาของช้างปิดสนิท) การใช้คำบุพนทไม่ถูกต้อง การใช้คำลักษณะนามไม่ถูกต้อง การใช้คำสันธานไม่ถูกต้อง

ส่วนข้อผิดพลาดในระดับประโยค (Syntactic level) ที่พบในการพูดและการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนนั้น สามารถแบ่งออกได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ การเรียงคำในประโยคไม่ถูกต้อง (เช่น ประเทศไทยมีหลายชนิดผลไม้ แก้ไขเป็น ประเทศไทยมีผลไม้หลายชนิด) การขาดคำที่จำเป็นในประโยค (เช่น อาจารย์คณไทยชอบคุยนักศึกษาจีน แก้ไขเป็น อาจารย์คณไทยชอบคุยกับนักศึกษาจีน) การเพิ่มคำที่ไม่จำเป็นในประโยค (เช่น นภาอยากไปชื่อเลือผ้าอยู่ที่สยาม แก้ไขเป็น นภาอยากไปชื่อเลือผ้าที่สยาม) และการใช้รูปประโยคจำนวนภาษาต่างประเทศ (ชนิกา คำพุฒ, 2545; สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์, 2553; จิตนา พุทธเมตตา, 2554; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.)

จากการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาข้อผิดพลาดในระดับหน่วยเสียงมีไม่มากนัก ทั้งที่จัดเป็นหน่วยที่สำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้มีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษา นั้น ๆ และเพื่อต่อยอดให้การเรียนในลำดับที่สูงขึ้น ได้แก่ คำ ประโยค ความหมาย และข้อความ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นงานวิจัยของชูเดียง แบบ (2538) ที่ศึกษาเปรียบเทียบระบบหน่วยเสียงของภาษาไทยกับภาษาเกาหลีโดยใช้ทฤษฎีการเปรียบเทียบความแตกต่าง (Contrastive analysis) และการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) และเพื่อสร้างบทเรียน ตัวอย่างที่แสดงหลักการและแนวการสอนเฉพาะเสียงที่วิเคราะห์แล้วว่าเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน ภาษาไทยที่เป็นคนไทย ผลงานวิจัยของยุพิน คล้ายมนต์ (2544) ศึกษาระบบโครงสร้างทั้งเรื่องเสียง คำ และไวยากรณ์ และระบบโครงสร้างทั้งสองภาษามาเปรียบเทียบ เพื่อทำนายลักษณะของปัญหาและข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการแทรกแซงทางภาษาทั้งของคนไทยที่

เรียนภาษาจีนและคนจีนที่เรียนภาษาไทย ผลการศึกษาเปรียบเทียบโดยภาพรวมแล้ว โครงสร้างพื้นฐานของหั้งสองภาษาค่อนข้างคล้ายคลึงกัน เช่น ภาษาไทยและภาษาจีนเป็นคำโอด ภาษาไทย และภาษาจีนไม่มีคำนำหน้านาม และหั้งสองภาษามีการเรียงลำดับคำในประโยคคล้ายกัน เป็นต้น

จากการศึกษาหั้งหมวด แสดงให้เห็นว่า ข้อผิดพลาดนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกระดับ โครงสร้างภาษา ผู้เรียนที่รู้ภาษาหนึ่งแล้วมาเรียนภาษาใหม่มักประสบปัญหาที่เกิดจากความลับสน ทางภาษามากขึ้นและใช้กฎเกณฑ์ภาษาผิด ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการนำความรู้จากภาษาแรกมาใช้เป็น แม่แบบของภาษาใหม่ สำหรับวิธีแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ สุธินี สุขตระกูล (2526) เสนอว่า วิธีที่ จะคาดคะเนหยั่งความแตกต่างที่นับเป็นปัญหาเหล่านี้ ทำได้โดยการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ ภาษาแม่และภาษาที่เรียน เพื่อจะได้เข้าใจสิ่งที่ก่อให้เกิดความลับสน (Interference) หากวิธีการ อธิบายถึงปัญหาและวิธีแก้ปัญหาเหล่านี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีเรียนรู้ของนักศึกษาในการเรียนภาษาไทยในฐานะ ภาษาที่สอง

งานวิจัยส่วนใหญ่ที่พับเกี่ยวกับกลวิธีเรียนรู้ของผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในฐานภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ (Ghani, 2003; Tsan, 2008; Wu, 2008; Wei, 2009; Al-Buainain, 2010; Cabaysa, & Baetiong, 2010; Magno, 2010; Orawee Pannak, & Thanyapa Chiramanee, 2011; Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong, 2011; Alhaisoni, 2012; Amarawadee Tappoon, 2012; Hathaikan Iamla-on, 2013; Radwan, n.d.; Zhao, n.d.) งานวิจัยเกือบทั้งหมดใช้แนวคิดของ Oxford (1990) เป็นกรอบ แนวคิดในการศึกษา รวมถึงใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินกลวิธีการเรียนรู้ภาษา (Oxford Strategy Inventory Language Learning) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีเพียงงานวิจัยของ Wu (2008) เท่านั้นที่ใช้กรอบแนวคิดของ O'Malley and Chamot (1990) ผู้วิจัยศึกษาการใช้กลวิธีเรียนรู้ ของผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานภาษาที่สองในประเทศไทย พบว่า กลวิธีด้าน สังคม-จิตพิสัย (Social/affective strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนชาวจีนใช้มากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive strategies) และกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศใช้ กลวิธีอภิปัญญาอย่างสูง (Al-Buainain, 2010; Cabaysa, & Baetiong, 2010; Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong, 2011; Alhaisoni, 2012; Radwan, n.d.; Zhao, n.d.) และใช้กลวิธีการจำน้อยที่สุด (Wei, 2009; Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong, 2011; Alhaisoni, 2012; Radwan, n.d.; Zhao, n.d.) นอกจากนี้งานวิจัยเหล่านี้ ยังศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีเรียนรู้ภาษา เช่น ระดับความสามารถ ทางภาษา (Ghani, 2003; Al-Buainain, 2010; Cabaysa & Baetiong, 2010; Magno, 2010; Orawee Pannak, & Thanyapa Chiramanee, 2011; Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong,

2011; Alhaisoni, 2012; Radwan, n.d.) เพศ (Ghani, 2003; Wei, 2009; Alhaisoni, 2012; Amarawadee Tappoon, 2012; Radwan, n.d.) และสาขาวิชาที่ศึกษา (Tsan, 2008; Amarawadee Tappoon, 2012)

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีเรียนรู้ของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ พบเพียง 2 เรื่องเท่านั้น คือ วรพงศ์ ไชยฤกษ์ (2549) และ สิระ สมนาม, จุ่มพิต ศรีวัฒนพงศ์, แสงชัย เจียรัสมพิมล, และ Nuola Yan (2552) งานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ใช้กรอบแนวคิดของ Oxford (1990) และใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินลักษณะการเรียนรู้ภาษา และแบบสอบถามเพื่อประเมินกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการวิจัย

งานวิจัยของ วรพงศ์ ไชยฤกษ์ (2549) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ชาวต่างประเทศจำนวน 100 คน แบ่งเป็นชาวต่างประเทศที่เป็นชาวตะวันออก 50 คน และชาวต่างประเทศที่เป็นชาวตะวันตก 50 คนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า ชาวตะวันออกมีลักษณะเก็บตัว เชิง และชอบทำงานตามลำพังมากที่สุด รองลงมาคือ ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประสานสัมผัสที่แสดงว่า ผู้เรียนถนัดใช้ตาในการเรียนรู้ ส่วนชาวตะวันตกมีลักษณะที่ชอบเปิดตัว และชอบสังคมมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประสานสัมผัสที่แสดงว่า ผู้เรียนถนัดใช้ตาในการเรียนรู้เช่นกัน สำหรับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา ชาวตะวันออกใช้กลวิธีทางสังคม (Social strategies) และกลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน (Compensation strategies) บ่อยมาก โดยที่นำกลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) มาใช้เป็นครั้งคราว และใช้กลวิธีการจำ (Memory strategies) น้อย ส่วนชาวตะวันตกมักใช้กลวิธีด้านสังคมและกลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน รองลงมาคือ เลือกใช้กลวิธีที่ใช้อภิปัญญา (Metacognitive strategies) นำมาใช้บ่อย ส่วนกลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจจะเลือกใช้เป็นครั้งคราว

ส่วนงานวิจัยของ สิระ สมนาม และคณะ (2552) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ณ สถาบันอุดมศึกษา เขตภาคเหนือตอนบนที่จัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ชาวจีนทุกหลักสูตร (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยโภนก วิทยาลัยลำปางอินเตอร์เน็ต และมหาวิทยาลัยฟาร์อีส-เทอร์น) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาจีนจำนวน 121 คนและใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินลักษณะการเรียนรู้ภาษา และแบบสอบถามเพื่อประเมินกลวิธีการเรียนรู้ภาษาโดยวิเคราะห์ตามแบบฟอร์มให้คะแนนที่ Oxford (1990) ได้กำหนด ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีเชิงวิภาค กลวิธีการเสริมและการทดแทน กลวิธีด้านสังคม กลวิธีการจำ และกลวิธีอภิปัญญา ตามลำดับ

จากการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้กับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน กล่าวคือหากผู้เรียนมองข้ามลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของตนเอง อาจทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาได้อย่างเต็มที่ ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนตระหนักและให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้ โดยมั่นสั่งเกตว่า ลักษณะการเรียนรู้ของตนเองเป็นแบบใด และใช้กลวิธีการเรียนรู้ประเภทใดที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่า การเรียนภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาที่สองหรือภาษาที่สามเป็นเรื่องน่าสนใจประกอบกับการที่ผู้สอนให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาแก่ผู้เรียน ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับใช้และค้นหาวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ลิ่งเหล่านี้อาจกล่าวเป็นแรงเสริมให้ผู้เรียนได้ห้าโอกาสพัฒนาศักยภาพการเรียนภาษาของตนได้อีกทางหนึ่ง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” มีขั้นตอนในการทำวิจัยทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

3.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ บทความ งานวิจัย และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบเสียงในภาษาไทยและภาษาจีนมาตรฐาน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษา การแทรกแซงภาษา / ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแทนที่ทางภาษา และกลวิธีเรียนรู้ภาษา

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระ ตามลำดับ

3.2.1 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยทั้งหมด 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะแท้ 19 หน่วยเสียง คือ /p t c k ? ph th ch kh b d m n ئ f s h l r/ และ มีหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นครึ่งสระ (Semi-vowels) 2 หน่วยเสียง คือ /w j/ ซึ่งหน่วยเสียงทั้ง 21 หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดต้นพยางค์เป็นพยัญชนะต้น (Initial consonants) ได้ทั้งหมด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2542) ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนมาตรฐานมีทั้งหมด 19 เสียง (Lin, 2007) และสามารถใช้เป็นเสียงพยัญชนะต้นได้ทั้งหมดยกเว้นหน่วยเสียง / ئ / ดังแสดงในตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมาตรฐาน

ที่เกิด	ริมฝีปาก		ริมฝีปากและฟัน		ปุ่มเหงือก		ปุ่มเหงือกเพดานแข็ง		เพดานแข็ง		เพดานอ่อน		เส้นเสียง	
	ท ¹	จ ²	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ
ประเภทหน่วยเสียง					t	t					k	kh	?	
กัก ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ไม่ก้อง ไม่มีลม ก้อง	p ph b	p ph b			th d	th					kh	kh		
เสียงแทรก			f	f	s	s		s			x	h		
กักเสียงแทรก ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ไม่ก้อง						ts ts ^h		ts ts ^h	c ch					
นาสิก	m	m			n	n					ŋ	ŋ		
ข้างลิ้น					l	l								
กระหบ					r									
กึ่งสระ								ɾ	j	w				

3.2.2 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยทั้ง 21 หน่วยเสียงใช้เป็นเสียงพยัญชนะท้ายคำหรือเป็นตัวสะกดได้เพียง 9 เสียงเท่านั้น คือ /ŋ, n, m, j, w, k, t, p, ?/ ซึ่งเทียบได้กับแม่กง กน กม เกย เกوا ກກ ກດ กบ นั่นเอง สำหรับเสียง /?/ เมื่ออูดท้ายคำ หมายถึง การปิดเส้นเสียงและไม่มีเสียงออกมายเลย ส่วนเสียงพยัญชนะสะกดในภาษาจีนมาตรฐานนั้นมีเพียง 2 เสียง คือ /ŋ ŋ/ ดังแสดงในตารางที่ 3-2

¹ ภาษาไทยมาตรฐาน

² ภาษาจีนมาตรฐาน

ตารางที่ 3-2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนมาตรฐาน

ที่เกิด	ริมฝีปาก				ปุ่มเหงือก				เดาดาน		เดาดานอ่อน				เส้นเสียง	
	ท		จ		ท		จ		ท	จ	ท		จ		ท	จ
	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง
ก็	p				t					k						?
นาสิก		m				n		n				ŋ		ŋ		
กึ่งสระ								j		w						

3.2.3 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

หน่วยเสียงสระในภาษาไทยมีจำนวนหน่วยเสียงทั้งหมดรวมกัน 21 หน่วยเสียง ประกอบด้วย

1) หน่วยเสียงสระเดี่ยว (Monophthongs) 18 หน่วยเสียง คือ สระสั้น 9 หน่วย และ สระยาว 9 หน่วย ได้แก่ /i i: ɿ ɿ: u u: e e: ɿ ɿ: o o: ɿ ɿ: a a: ɿ ɿ:/ (อ อី อើ อូ อុ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ ូ)

2) หน่วยเสียงสระประสม (Diphthongs) ในภาษาไทย มีทั้งหมด 3 หน่วย คือ /ia ɿa ua/ (เอีย เอื້ อัว) มีลักษณะเป็นสระประสมเสียงตก (Falling Diphthongs) คือ สระประสมซึ่งนำด้วยสระสูง /i ɿ u/ ตามด้วยสระต่ำ และสระต่ำซึ่งเป็นปลายเสียงของสระประสมนั้นเป็นหน่วยเสียงเดียวกันคือ /a/

หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วย กับหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วย รวมเป็น 21 หน่วยนี้ ปรากฏเป็นแกนของพยางค์ในภาษาไทย มีหน้าที่ประสานกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ต่าง ๆ กัน หน่วยเสียงสระจะปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ ทุกหน่วย แต่จะปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายไม่ได้ทุกหน่วย

ส่วนหน่วยเสียงสระในภาษาจีนมาตรฐาน (Vowel phonemes in Standard Chinese) นั้น Lin (2007) กล่าวว่า มีเพียง 5 เสียงเท่านั้น ได้แก่ /i/, /a/, /ɿ/, /ə/, /n/ สำหรับเสียง สระประสมสองเสียง (Diphthongs) ในภาษาจีนมาตรฐานนั้น มีทั้งหมด 4 เสียง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่หนึ่งเป็นหน่วยเสียงที่เคลื่อนจากสระต่ำไปสระสูง ได้แก่ /ai/ และ /au/ และประเภทที่สองเป็นหน่วยเสียงที่เคลื่อนจากสระกลางไปสระสูง ได้แก่ /ei/ และ /ou/

นอกจากนี้ในภาษาจีนมาตรฐานยังมีเสียงสระประสมสามเสียง (Triphthongs) อีก 4 เสียง สักอักษรที่แทนเสียงสระประสมสามเสียงมีดังนี้คือ /iau/ /uai/ /uei/ และ /iou/

ตารางที่ 3-3 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระในภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน

ตัวแทนลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า						ลิ้นส่วนกลาง			ลิ้นส่วนหลัง		
	ริมฝีปากริมฝีปากห่อ		ริมฝีปากห่อ					ริมฝีปากห่อ				
	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ	ท	จ
ระดับลิ้น	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i	i:	i		y	ঃ			u	u:	u	
กลาง	e	e:			ঃ	ঃ:	ঃ	ঃ:	o	o:		
ต่ำ	ɛ	ɛ:	a		a	a:			ɔ	ɔ:		
สระประสม	ia				ঃia				ua			

3.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาจีนตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่เข้าศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 20 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2552 (ข้อมูลจากเว็บไซต์ส่วนทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง) และผ่านการเรียนรายวิชา 1005241 การเขียนภาษาไทยเบื้องต้น มาแล้ว ซึ่งเป็นรายวิชานี้เปิดสอนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในภาคการศึกษาต้นของทุกปีการศึกษา โดยแบ่งเป็น

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 (รหัส 5031005XXX) จำนวน 9 คน
เข้าศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2550
- นักศึกษาชั้นปีที่ 3 (รหัส 5131005XXX) จำนวน 5 คน
เข้าศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2551
- นักศึกษาชั้นปีที่ 2 (รหัส 5231005XXX) จำนวน 6 คน
เข้าศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2552

นักศึกษาจีนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองลิบสองปันนา 曼thal เสจวน สาธารณรัฐประชาชนจีน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ มี 2 อย่าง คือ แบบทดสอบการเขียนประโยชน์ตามคำบอก และแบบสัมภาษณ์นักศึกษาเจ้าเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 แบบทดสอบการเขียนประโยชน์ตามคำบอก จำนวน 20 ประโยชน์ ในที่นี้จะกล่าวถึง ขั้นตอนการเลือกคำศัพท์และการแต่งประโยชน์ ดังนี้

3.4.1.1 การเลือกคำศัพท์

1) คำศัพท์ที่ใช้ในการทดสอบมีทั้งหมด 40 คำ คัดเลือกโดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบทนวยเสียงพยัญชนะระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาเจ็นมาตรฐาน

2) เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบทนวยเสียงภาษาไทยมาตรฐานและภาษาเจ็นมาตรฐานแล้ว พบร่วม หน่วยเสียงพยัญชนะที่คาดว่าจะเป็นปัญหาในการเรียนภาษาไทยของนักศึกษาเจ็นมีทั้งหมด 10 หน่วยเสียง กล่าวคือ เป็นหน่วยเสียงที่ปรากฏในภาษาไทยแต่ไม่ปรากฏในภาษาเจ็น ดังแสดงในตารางที่ 3-4

3) เมื่อได้หน่วยเสียงที่จะใช้สำหรับทดสอบการเขียนแล้ว จากนั้นเลือกคำศัพท์พื้นฐานที่มีหน่วยเสียงเหล่านี้ปรากฏอยู่และเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชา 1005241 การเขียนภาษาไทยเบื้องต้น (รายวิชานี้เปิดสอนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยในภาคการศึกษาต้นของปีการศึกษานั้น ๆ) โดยเลือกคำศัพท์มาทั้งหมด 40 คำ (หน่วยเสียงที่คาดว่าจะเป็นปัญหามีทั้งหมด 10 หน่วยเสียง หน่วยเสียงละ 4 คำ) ดังแสดงในตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-4 หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาเจ็น

ที่	หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวที่คาดว่าจะเป็นปัญหา (เรียงตามลักษณะของเสียง)	คำศัพท์พื้นฐาน			
		1	2	3	4
1	/b/	บอก /bɔ:k/	บัว /buə/	บ่น /bòn/	เบื้อ /bɔ:a/
2	/d/	เด็ก /dèk/	ดีม /dì:m/	เดือน /d̥wan/	ดับ /dàp/
3	/c/	จำ /cam/	จ่าย /cà:j/	ใจ /caj/	จีน /ci:n/

ที่	หน่วยเสียงพยัญชนะ ต้นเดี่ยวที่คาดว่าจะ เป็นปัญหา (เรียงตาม ลักษณะของเสียง)	คำศัพท์พื้นฐาน			
		1	2	3	4
4	/ch/	ฉัน /chǎn/	ชอบ /chō:p/	ช้าง /chá:ŋ/	เช้า /chá:w/
5	/ʔ/	อุ้ม /ʔûm/	อ้วน /ʔûan/	อิม /ʔîm/	อด /ʔòt/
6	/h/	ห้อง /hô:ŋ/	หิว /hi:w/	ให้ /hâ:j/	หาย /hă:j/
7	/ŋ/ ^³	งาน /ŋa:n/	เงียบ /ŋîap/	เงิน /ŋchn/	เงา /ŋă:w/
8	/r/	รู้ /rú:/	เรื่อง /rŵaŋ/	ร่ม /rôm/	ร้าน /rá:n/
9	/w/	วัน /wan/	แหวน /w�:n/	ว่าง /wâ:ŋ/	วิง /wîŋ/
10	/j/	ยุ่ง /juŋ/	เยือก /j�/	อยู่ /ju:/:/	อยาก /jà:k/

4) สำหรับการทดสอบข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ผู้วิจัยเลือกคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 36 คำ (หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงละ 4 คำ) ดังตารางที่ 3-5

^³หน่วยเสียงพยัญชนะ /ŋ/ ในภาษาจีนมาตรฐานปราภูมิเฉพาะตำแหน่งท้ายพยางค์เท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหน่วยเสียงนี้มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวครั้งนี้ด้วย

ตารางที่ 3-5 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียง พยัญชนะท้ายที่ กำหนด	คำศัพท์พื้นฐาน			
		1	2	3	4
1	/-ŋ/	วิ่ง /wîŋ/	ช้าง /chá:ŋ/	ยุ่ง /juŋ/	ห้อง /hōŋ/
2	/-n/	อ้วน /ʔûan/	ฉัน /chǎn/	บ่น /bòn/	แหวน /wǎ:n/
3	/-m/	อุ้ม /ʔûm/	ร่ม /rôm/	ดีม /dǐ:m/	อิม /ʔìm/
4	/-j/	หาย /hă:j/	จ่าย /cà:j/	คุย /khu:j/	เลย /lɤ:j/
5	/-w/	หิว /hǐw/	แมว /mɛ:w/	ข้าว /khâ:w/	สาว /sǎ:w/
6	/-k/	บอก /bò:k/	เด็ก /dèk/	อยาก /jà:k/	ทุก /thúk/
7	/-t/	อด /ʔòt/	บท /bà:t/	สุด /sùt/	หวัด /wàt/
8	/-p/	ตับ /dàp/	เงียบ /ŋîap/	ชอบ /chô:p/	เกือบ /kìap/
9	/-ʔ/	เปื่อย /b̥ìa/	เยอะ /j̥á/	รู้ /rú:/	เพราะ /phró/

5) สำหรับการทดสอบข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงระดี๋ยวเสียงลั้น ผู้วิจัย สุ่มเลือกหน่วยเสียงระดี๋ยวเสียงลั้นจากตำแหน่งลิ้นและระดับลิ้น จำนวน 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i/, /a/, /u/ โดยเลือกคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงเหล่านี้หน่วยเสียงละ 4 คำ รวม เป็น 12 คำ ดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงสั้นที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงสารเดี่ยว เสียงสั้นที่กำหนด	คำศัพท์พื้นฐาน			
		1	2	3	4
1	/i/	อิม /ʔìm/	วิ่ง /wìŋ/	หิว /hǐw/	กิน /kin/
2	/a/	ฉัน /chǎn/	ดับ /dàp/	วัน /wan/	นั่ง /nâŋ/
3	/u/	อุ้ม /ʔùm/	คุย /khuj/	ยุง /juŋ/	สุด /sùt/

6) สำหรับการทดสอบข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาว ผู้วิจัย สุ่มเลือกหน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาวจากตัวແນ່ງລືນແລະ ຮະດັບລືນ ຈຳນວນ 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:/, /a:/, /u:/ โดยเลือกคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงเหล่านี้หน่วยเสียงละ 4 คำ รวมเป็น 12 คำ ดังตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3-7 หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาวที่นำมาใช้ทดสอบการเขียนของนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงสารเดี่ยว เสียงยาวที่กำหนด	คำศัพท์พื้นฐาน			
		1	2	3	4
1	/i:/	จีน /ci:n/	กี /kì:/	พี /phí:/	นี /ní:/
2	/a:/	ajan /ca:n/	อยาก /jà:k/	ช้าง /chá:ŋ/	้าย /hă:j/
3	/u:/	อยู่ /jù:/	รู้ /rú:/	ลูง /súŋ/	ดู /du:/

7) จากนั้นนำคำศัพท์เหล่านี้ไปแต่งประโยคเพื่อใช้ทดสอบการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน

3.4.1.2 การแต่งประโยค

ประโยคที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้มีทั้งหมด 20 ประโยค ซึ่งประโยคเหล่านี้เป็นประโยคที่มีความหมายและเหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาไทยของผู้เรียน

ตารางที่ 3-8 ประโยคที่ใช้ทดสอบการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน

ที่	ประโยค	คำสำคัญ
1	น้องสาวอุ่มแมวตัวอ้วนมากินข้าว	อุ่ม, อ้วน
2	เขากินข้าวสารงานแล้ว แต่เขายังไม่อิ่ม	อิ่ม
3	ผู้ชายคนนี้อดข้าวมาสองวันแล้ว	อด
4	พี่สาวบอกฉันให้ไปซื้อตอกบัว	บอก, บัว
5	พี่สาวบ่นจนน้องสาวเบื่อ	บ่น, เบื่อ
6	เด็ก ๆ ดื่มน้ำทุกเช้า	เด็ก, ดื่ม, เช้า
7	เดือนนี้ ที่บ้านไฟดับเกือบทุกวัน	เดือน, ดับ
8	พี่ชายนั่งทำงานเงียบ ๆ	งาน, เงียบ
9	คุณป้าเสียใจที่กระเป่าเงินหาย	ใจ, เงิน, หาย
10	ผมเหงามาก เพราะไม่มีใครอยู่ที่บ้านเลย	เหงา, อยู่
11	วันนี้คุณพ่อจะซื้อหวานให้คุณแม่	วัน, หวาน
12	ถ้ามีเวลาว่าง ฉันจะไปวิ่งกับเพื่อน	ว่าง, วิ่ง
13	น้องชอบดูช้างที่เชียงใหม่	ชอบ, ช้าง
14	ฉันอยากไปนั่งคุยกับเพื่อน เพราะที่นี่ยุ่งเยอะ	ฉัน, อยาก, ยุ่ง, เยอะ
15	ฉันจำไม่ได้ว่าจ่ายเงินซื้อของกี่บาท	จำ, จ่าย
16	นักศึกษาจีนครั้นนี้สูงที่สุดในห้อง	จีน
17	นักศึกษาในห้องยังไม่ทิวข้าว	ห้อง, ทิว
18	น้องซื้อสมให้เพื่อนที่เป็นหวัด	ให้
19	ถ้าแม่รู้เรื่องนี้ แม่คงเลี้ยวใจมาก	รู้, เรื่อง
20	คุณยายลีมร่วมไว้ที่ร้านขายของ	ร่วม, ร้าน

3.4.2 แบบสัมภาษณ์นักศึกษาจีนเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียน กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และการสอน (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 เมื่อได้ประโยชน์สำหรับทดสอบแล้ว นำประโยชน์เหล่านี้ไปทดลองกับนักศึกษา กลุ่มนี้ซึ่งไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 7 คน

3.5.2 นำผลที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนวิเคราะห์และปรับปรุงตัวอย่างให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น

3.5.3 หลังจากปรับปรุงตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย อ่านแต่ละประโยคให้นักศึกษาจินฟังด้วยความเร็วปกติ อ่านประโยคละ 2 ครั้ง

3.5.4 ให้นักศึกษาจิน 20 คนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้เขียนประโยคตามคำบอก ทั้งหมด 20 ประโยค

3.5.5 จากนั้นเก็บข้อมูลการเขียนประโยคตามคำบอก เพื่อวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดอัน เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในระดับหน่วยเสียง โดยจะศึกษาเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว ซึ่งเป็นหน่วยเสียงเรียง (Segments หรือ Segmental phonemes)

3.5.6 เมื่อเก็บข้อมูลการเขียนประโยคตามคำบอกแล้ว จากนั้นนัดวันสัมภาษณ์นักศึกษา จินทั้งหมด โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ผู้วิจัยใช้ภาษาไทยในการ สัมภาษณ์ และใช้เวลาสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มประมาณ 90 นาที ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียง SONY IC Recorder ICD-MS515 เพื่อบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยซึ่งเอง นักศึกษาเกี่ยวกับการนำข้อมูลสัมภาษณ์นี้ไปใช้ในการวิจัย โดยได้รับความยินยอมจากนักศึกษาจิน ก่อน

3.5.7 เมื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์แล้ว นำไปถอดบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาจินแต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาวิเคราะห์กลวิธีที่นักศึกษาจินใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 แบ่งหน่วยเสียงเรียง (Segments หรือ Segmental phonemes) เป็น 3 ส่วน ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว

3.6.2 ระบุตำแหน่งข้อผิดพลาดโดยพิจารณาจากหน่วยเสียงที่นักศึกษาจินใช้ทดแทนใน ตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว

3.6.3 หาจำนวนและค่าร้อยละของข้อผิดพลาดอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการ เขียนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว ของ นักศึกษาจิน

3.6.4 แยกนับจำนวนและค่าร้อยละของข้อผิดพลาดในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วย เสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสร้างแผนภูมิวงกลม

3.6.5 จากนั้นนำบทสัมภาษณ์นักศึกษาจีนมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและระบุกลวิธีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ O’Malley and Chamot (1990) ที่แบ่งกลวิธีการเรียนรู้เป็น 3 กลวิธี คือ กลวิธีอภิปัญญา กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ และกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย

3.6.6 แยกนับจำนวนและค่าร้อยละของกลวิธีการเรียนรู้แต่ละกลวิธีที่นักศึกษาจีนใช้จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสร้างแผนภูมิวงกลม

3.6.7 แปลผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” ดังนี้

4.1 อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน

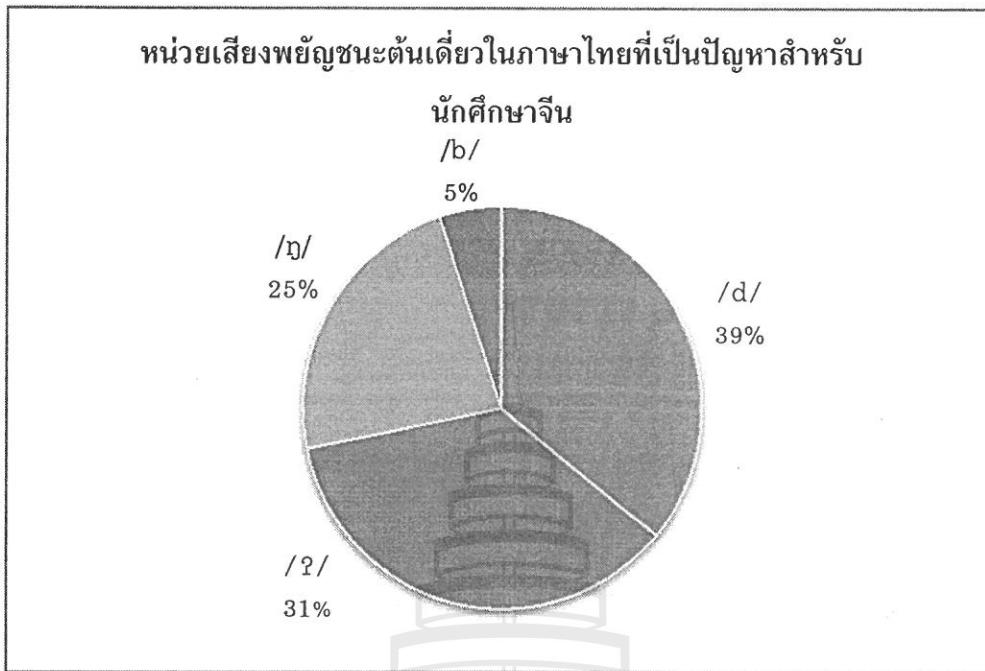
ผู้วิจัยนำเสนอตามตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว

4.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /d/ รองลงมาคือ /ʔ/ /ງ/ และ /b/ ตามลำดับ ดังสรุปในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ภาษาไทยที่เป็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	/d/	14	39.0
2	/ʔ/	11	31.0
3	/ງ/	9	25.0
4	/b/	2	5.0
รวม		36	100.0

ภาพที่ 4-1 หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

จากการที่ 4-1 แสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวที่นักศึกษาจีนมีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /d/ (ร้อยละ 39.0) รองลงมาคือ /ʔ/ (ร้อยละ 31.0) /ŋ/ (ร้อยละ 25.0) และ /b/ (ร้อยละ 5.0) ตามลำดับ ซึ่งข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวในภาษาไทยของนักศึกษาจีนสามารถอธิบายได้ดังนี้

4.1.1.1 /d/ →¹ /t/

หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยว /d/ นับเป็นปัญหาอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาจีนในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง สังเกตได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง การอ่าน หรือการเขียนภาษาไทย นักศึกษาจีนจะถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ค่อนข้างมาก

จากการทดสอบพบว่า อิทธิพลของภาษาจีนมีผลต่อการเขียนคำศัพท์ของนักศึกษาจีน กลุ่มนี้อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ นักศึกษาจีนเลือกใช้หน่วยเสียงพยัญชนะตันในภาษาจีนที่ใกล้เคียงกับหน่วยเสียง /d/ ในภาษาไทย นั่นคือ /t/ หน่วยเสียงทั้งสองนี้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันมาก ต่างกันที่ความก้องหรือไม่ก้องของหน่วยเสียงเท่านั้น ดังนั้นจึงพบว่า เมื่ออ่านหรือเขียนคำศัพท์ที่มีหน่วยเสียงนี้อยู่ต้นพยางค์ นักศึกษามักจะออกเสียงหรือเขียนด้วยเสียง ต มากกว่า ด

¹ เครื่องหมาย → แสดงถึงข้อผิดพลาดในการเขียนของนักศึกษาจีน กล่าวคือ การเขียนหน่วยเสียงหนึ่งเป็นอีกหน่วยเสียงหนึ่ง เช่น /k/ → /ch/ แสดงว่า นักศึกษาเขียนหน่วยเสียง /ch/ แทนหน่วยเสียง /k/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงที่กำหนด

เนื่องจากนักศึกษาคุ้นเคยกับการออกเสียงลักษณะนี้มากกว่า ดังปรากฏในงานวิจัยของไป ฉุน (2541) ชนิกา คำพูด (2545) และสมพงศ์ วิทยคักดีพันธุ์ (2549) เป็นต้น

ตัวอย่างคำศัพท์		ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน				
ตีม	ตีม	ตีน	ตีม	ตีม	ตม	
/d̥m/	/t̥m/	/t̥n/	/t̥m/	/tom/		
ดับ	ตับ	ตาบ	ตัก	ต้ม		
/d̥p/	/t̥p/	/t̥p/	/t̥k/	/tam/		

4.1.1.2 /ʔ/ → /w/, /j/

ข้อสังเกตหนึ่งที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ คือ นักศึกษาจีนทดลองแทนการเขียนคำศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ /ʔ/ ด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะที่ค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งสามารถอธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ดังนี้

1) /ʔ/ → /w/

เนื่องจากในภาษาจีนไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /ʔ/ แต่จะปรากฏในลักษณะของหน่วยเสียงระแทน เช่น /-n/ (กรณีที่ไม่มีพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงระนี้จะเขียนสหอักษรเป็น /pn/) ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า อิทธิพลของหน่วยเสียงระข้างต้นมีผลต่อการจดจำและนำมาใช้ในการเขียนคำศัพท์ดังกล่าว หรืออาจเป็นเพราะนักศึกษาจีนไม่ทราบวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องประกอบกับความเคยชินในการออกเสียงระเช่นนี้ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกเสียงและส่งผลให้การเขียนไม่ถูกต้องด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างคำศัพท์		ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน			
อ้วน	ว้วน	ว่าน, หว่าน	วំន	វោង	
/ʔu:n/	/wúan/	/wâ:n/	/wân/	/wá:ŋ/	

2) /ʔ/ → /j/

หน่วยเสียงพยัญชนะ /ʔ/ ไม่ปรากฏในภาษาจีน แต่จะปรากฏในลักษณะของหน่วยเสียงระแทน เช่น /-i/ (กรณีที่ไม่มีพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงระนี้จะเขียนสหอักษรเป็น /yi/) ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า อิทธิพลของหน่วยเสียงระข้างต้นมีผลต่อการจดจำและนำมาใช้ในการเขียนคำศัพท์ดังกล่าว หรืออาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาจีนนำเสียงพยัญชนะนี้เทียบกับหน่วยเสียงพยัญชนะ ย ในภาษาไทย ดังนั้นจึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างคำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน	
อิม /?ìm/	ยิม /jim/	ยิ่ม /jîm/

4.1.1.3 /ŋ/ → /n/

เมื่อนักศึกษาจีนเขียนคำศัพท์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ /ŋ/ อยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ บางครั้งพบว่า นักศึกษาจะใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ /n/ แทน /ŋ/ จากที่กล่าวไปในส่วนของการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะลักษณะเดียวกันในภาษาไทยมาตราฐานกับภาษาจีนมาตรฐาน พบว่า หน่วยเสียง /ŋ/ ในภาษาจีนทำหน้าที่เป็นพยัญชนะท้ายเท่านั้น ดังนั้นเมื่อนักศึกษาจีนต้องเขียนคำศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะลักษณะเดียวกัน /ŋ/ จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดบ่อยครั้งซึ่งมีสาเหตุจากอิทธิพลของภาษาแม่ ดังนั้นนักศึกษาจีนจึงเลือกใช้หน่วยเสียงในภาษาจีนที่คล้ายคลึงกับหน่วยเสียงในภาษาไทยให้มากที่สุด นั่นคือ หน่วยเสียง /n/

แม้เสียงพยัญชนะลักษณะเดียวกันในตำแหน่งต้นพยางค์ในภาษาจีนจะมีหน่วยเสียง /m/ ด้วย แต่นักศึกษาจีนเลือกใช้ /n/ 多 กว่า อาจเป็นไปได้ว่า ฐานกรรณของ /n/ ใกล้เคียงกับ /ŋ/มากกว่า /m/

ตัวอย่างคำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน			
เงียบ /ŋiəp/	เนียบ /niəp/	เหนียบ /niàp/	เนียบ /niâp/	เนียบ /níap/

4.1.1.4 /b/ → /p/

สำหรับนักศึกษาจีนแล้ว หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /b/ ค่อนข้างเป็นปัญหาจนทำให้เกิดความสับสนในการเรียนภาษาไทย เนื่องจากหน่วยเสียงนี้ไม่ปรากฏในภาษาจีน ดังนั้นนักศึกษาจีนจึงใช้หน่วยเสียง /p/ ในภาษาจีนซึ่งออกเสียงเหมือนเสียง ป ในภาษาไทยมาทดแทน เนื่องจากฐานกรรณของหน่วยเสียง /b/ ในภาษาไทย กับ /p/ ในภาษาจีนมีความใกล้เคียงกันมาก ต่างกันที่ความก้องหรือไม่ก้องเท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่า นักศึกษาจีนจะเลือกใช้หน่วยเสียงในภาษาแม่ของตนเองมาทดแทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยนี้ในภาษาไทย ส่งผลให้การอ่านหรือการเขียนของนักศึกษาจีนเกิดข้อผิดพลาดบ่อยครั้งอันเกิดจากการอิทธิพลของภาษาแม่

ตัวอย่างคำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน	
บ่น /bòn/	ป่น /pòn/	ปุ่น /pun/

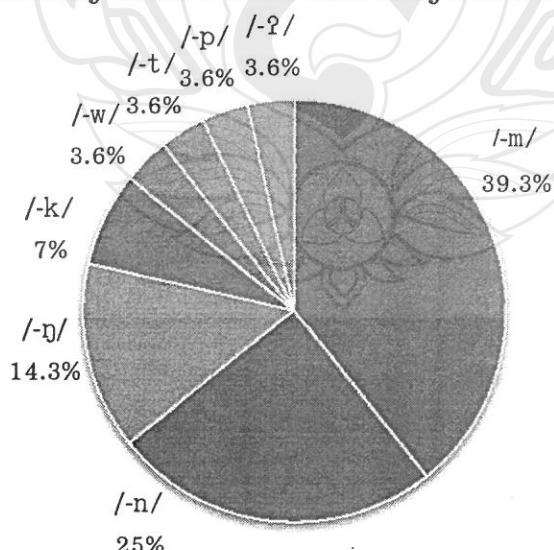
4.1.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของนักศึกษาจีนอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่พูดมากที่สุด คือ /-m/ /-n/ /-ŋ/ /-k/ /-w/ /-t/ /-p/ และ /-ʔ/ ตามลำดับ ดังสรุปในตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	/-m/	11	39.3
2	/-n/	7	25.0
3	/-ŋ/	4	14.3
4	/-k/	2	7.0
5	/-w/	1	3.6
6	/-t/	1	3.6
7	/-p/	1	3.6
8	/-ʔ/	1	3.6
รวม		28	100

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ภาพที่ 4-2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

จากตารางที่ 4-2 แสดงให้เห็นว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของนักศึกษาอีกส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่พูดมากที่สุด คือ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-m/ (ร้อยละ 39.3) รองลงมาคือ /-ŋ/ (ร้อยละ 25.0) /-ญ/ (ร้อยละ 14.3) /-k/ (ร้อยละ 7.0) ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด มีทั้งหมด 4 หน่วยเสียง ได้แก่ /-w/ (ร้อยละ 3.6) /-t/ (ร้อยละ 3.6) /-p/ (ร้อยละ 3.6) และ /-ʔ/ (ร้อยละ 3.6)

สำหรับข้อผิดพลาดที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทยของนักศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองนั้น อาจเป็นไปได้ว่าในภาษาอีกส่วนหนึ่งที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย แต่มีหน่วยเสียงสะน้ำลิก (Nasal vowels) ซึ่งเป็นหน่วยเสียงที่ประกอบด้วยหน่วยเสียง /-ŋ/ และ /-ญ/ และหน่วยเสียงสะเช่น /en/, /əŋ/ เป็นต้น ดังนั้นนักศึกษาจึงใช้หน่วยเสียงเหล่านี้ในการเขียนคำศัพท์ภาษาไทย เพราะมีความใกล้เคียงกับหน่วยเสียงสะน้ำลิกในภาษาอีกส่วนหนึ่ง เช่น /-ŋ/ ในกรณีที่คำศัพทนั้นประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-ŋ/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏในภาษาอีกส่วนหนึ่ง สามารถตอบข้อผิดพลาดได้ เช่นกัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

หน่วยเสียง พยัญชนะท้าย ที่กำหนด	หน่วยเสียง ทดสอบ	ตัวอย่าง คำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่ นักศึกษาเขียน
/-m/	/-n/	อ้ม	อุ้น อุน งุ่น /ʔûm/ /ʔûn/ /ʔon/ /ŋûn/
	/-ŋ/	ร่ม	ร้อง รุ่ง /rôm/ /ró:ŋ/ /rûŋ/
/-n/	/-ŋ/	อวน	อุง วัง /ʔûan/ /ʔu:ŋ/ /wá:ŋ/
/-ŋ/	/-n/	วิง	วิน วิน /wîŋ/ /wîn/ /win/
/-k/	/-ŋ/	อยาก	อย่าง /jà:k/ /jà:ŋ/
/-w/	/-ŋ/	สา	สอง /să:w/ /să:ŋ/

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่กำหนด	หน่วยเสียงทดแทน	ตัวอักษรคำศัพท์	ตัวอักษรคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน
/-t/	/-n/	นาท /bà:t/	นาน /ba:n/
/-p/	/-n/	เงียบ /ŋiap/	เงือน /ŋuan/
/-ʔ/	/-n/	เบื้อง /b̥a:/	เบือน /bwan/

จากตารางข้างต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาจินจะเขียนคำศัพท์ภาษาไทยโดยใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ /-n/ หรือ /-ŋ/ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีทั้งสองหน่วยเสียงนี้ในภาษาจีนแต่ในภาษาจีน หน่วยเสียง /-n/ และ /-ŋ/ จะต้องประกอบกับหน่วยเสียงสระจัดเป็นหน่วยเสียงสรณะลิก (Nasal vowels) ส่วนในภาษาไทย หน่วยเสียง /-n/ และ /-ŋ/ จัดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนั้นนักศึกษาจีนจึงใช้หน่วยเสียงทั้งสองนี้ในการเขียนคำศัพท์ต่าง ๆ

4.1.1.3 หน่วยเสียงสระเดี่ยว

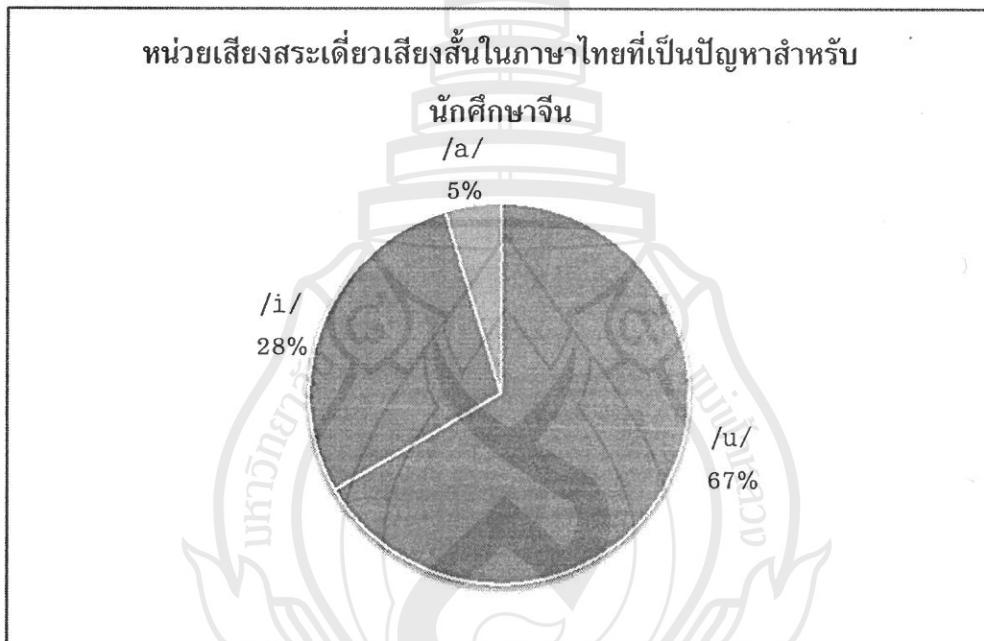
จากการวิเคราะห์พบว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาไทยของนักศึกษาจีนอาจเกิดจากการที่นักศึกษามีความลับสนเรื่องความลับของเสียงสระ เนื่องจากหน่วยเสียงสระในภาษาจีนไม่ได้แบ่งความลับของเสียงสระ ในขณะที่หน่วยเสียงสระในภาษาไทยแบ่งเสียงสระเดี่ยวออกเป็นสระเดี่ยวเสียงสันและสระเดี่ยวเสียงยาว ดังนั้นนักศึกษาจีนจึงใช้หน่วยเสียงสระที่มีตำแหน่งลิ้นหรือระดับของลิ้นเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมาทดแทนหน่วยเสียงสระที่กำหนดให้ การนำเสนอผลในส่วนนี้แบ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสันและหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว

1) หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสัน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสัน 3 เสียง คือ /i/, /a/, /n/ เพื่อทดสอบว่านักศึกษาจีนสามารถแยกเสียงสระสันยาวได้หรือไม่ จากการทดสอบพบข้อผิดพลาดในการเขียนดังแสดงในตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นในภาษาไทยที่เป็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	/u/	14	67.0
2	/i/	6	28.0
3	/a/	1	5.0
	รวม	21	100

ภาพที่ 4-3 หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ตารางที่ 4-3 แสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นที่มีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือ /u/ (ร้อยละ 67.0) รองลงมาคือ /i/ (ร้อยละ 28.0) และ /a/ (ร้อยละ 5.0)

จากการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสระภาษาไทยของนักศึกษา ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า นักศึกษาจีนค่อนข้างมีปัญหาและลับสนเรื่องหน่วยเสียงสระ ดังจะเห็นได้จาก การเขียนหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น นักศึกษาจีนแก้ไขปัญหาโดยการใช้สระเดี่ยวเสียงยาวแทน เช่น ใช้หน่วยเสียงสระ /a:/ แทน /a/ หรือใช้หน่วยเสียงสระที่มีลักษณะบางอย่างเหมือนกัน เช่น ใช้หน่วยเสียงสระ /o/ แทน /n/ จะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงสระเดี่ยวทั้งสองเสียงนี้เป็น หน่วยเสียงที่คำแห่งลิน เป็นลิน ส่วนหลัง ห่อริมฝีปากเหมือนกัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

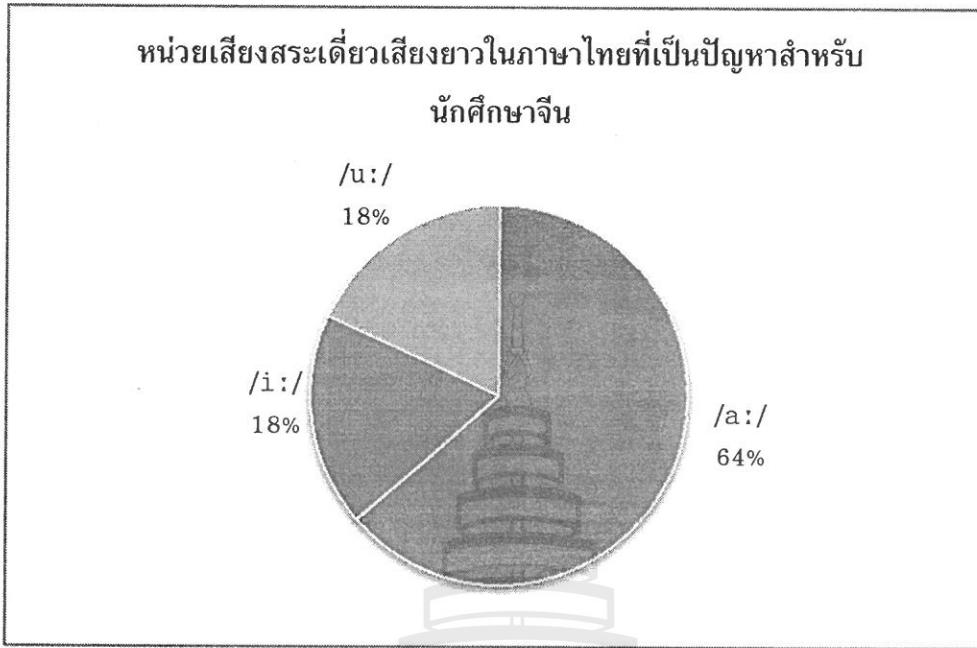
หน่วยเสียง สารเดี่ยวเสียงลับ	หน่วยเสียง สารทดแทน	ตัวอย่าง คำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน
/u/	/o/	อ้ม ^{อะม} /ʔùm/	อ้ม ง้ม อน /ʔòm/ /ŋòm/ /ʔon/
	/u:/	ยุง ^{จุญ} /juŋ/	ยุง ยู ยูง /ju:ŋ/ /ju:/ /jù:ŋ/
/i/	/i:/	อีม ^{อะีม} /ʔìm/	อีม
	/ia/	หิว ^{ไฮว} /hìw/	เหี้ยว /hìa:w/
/a/	/a:/	ดับ ^{ดาบ} /dàp/	ดาบ

2) หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาว

หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาวที่นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /a:/ รองลงมาคือ /i:/, และ /u:/ ตามลำดับ ดังสรุปในตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

ที่	หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาว ในภาษาไทยที่เป็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	/a:/	7	64.0
2	/i:/	2	18.0
3	/u:/	2	18.0
รวม		11	100.0

ภาพที่ 4-4 หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีน

จากการที่ 4-4 แสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวที่นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /a:/ (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ /i:/ (ร้อยละ 18.0) และ /u:/ (ร้อยละ 18.0)

สำหรับการเขียนหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวนั้น นักศึกษาจีนทดแทนหน่วยเสียงดังกล่าวด้วยการใช้หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น ได้แก่ ใช้หน่วยเสียงสระ /a/ แทน /a:/, /i/ แทน /i:/, และ /u/ แทน /u:/ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว	หน่วยเสียงสระทดแทน	ตัวอย่างคำศัพท์	ตัวอย่างคำศัพท์ที่นักศึกษาเขียน
/a:/	/a/	งาน /ca:n/	จัน /can/
/i:/	/i/	กี /ki:/	กิ /ki:/
/u:/	/u/	สูง /rn:u:/	สุง /rn:u:/

4.2 กลวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาจีนใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย มากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ และกลวิธีอภิปัญญา ตามลำดับ ตั้งแสดงในตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน

ที่	กลวิธีการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
1	กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย	58	38.7
2	กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ	57	38.0
3	กลวิธีอภิปัญญา	35	23.3
	รวม	150	100.0

ภาพที่ 4-5 การใช้กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน

จากตารางที่ 4-5 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย มากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ และกลวิธีอภิปัญญา ตามลำดับ การใช้กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาจีนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย (Social/affective strategies)

จากการศึกษาพบว่า กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยที่นักศึกษาใช้ ได้แก่ การถามเพื่อความกระจ่าง การพูดคุยกับตนเอง และการร่วมมือ ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยของนักศึกษาจีน

ที่	กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย	ความถี่	ร้อยละ
1	การถามเพื่อความกระจ่าง	36	62.1
2	การพูดคุยกับตัวเอง	17	29.3
3	การร่วมมือ	5	8.6
	รวม	58	100.0

ภาพที่ 4-6 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยของนักศึกษาจีน

จากตารางที่ 4-6 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจีนใช้วิธีการถามเพื่อความกระจ่าง มากที่สุด (ร้อยละ 62.1) รองลงมาคือ การพูดคุยกับตัวเอง (ร้อยละ 29.3) และการร่วมมือ (ร้อยละ 8.6)

4.2.1.1 การถามเพื่อความกระจ่าง (Questioning for clarification)

กลวิธีย่อยนี้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องการความกระจ่างจากผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นในรูปแบบของคำอธิบายเพิ่มเติม พูดช้าหรือยกตัวอย่าง (O'Malley & Chamot, 1990) นักศึกษาจึงส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีถามผู้สอน นักศึกษาจึงรุ่นพี่ หรือแม้แต่เพื่อนคนไทย เวลาที่นักศึกษาจึงต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

“เวลาคุยกับเพื่อนคนไทย ถ้าคำไหนไม่รู้ความหมายหรือลิงที่ฉันอยากพูด ฉันเขียนไม่ได้ ฉันก็ถามรุ่นพี่คนเจนที่รู้” (นักศึกษา 2)

“ถ้าเรียนไม่เข้าใจ ไปให้เพื่อนคนไทยสอน” (นักศึกษา 8)

“ทำแบบฝึกหัดในห้อง มีปัญหาอะไร เราก็ถามได้” (นักศึกษา 7)

4.2.1.2 การพูดกับตนเอง (Self-talk)

กลวิธีนี้เป็นการลดความวิตกกังวลด้วยเทคนิคต่าง ๆ ที่ทำให้รู้สึกว่ามีความสามารถในการเรียนได้ดี (O'Malley & Chamot, 1990) นักศึกษาใช้กลวิธีนี้เพื่อคลายความกังวล เช่น การพูดคุยกับตัวเองเพื่อให้ตนเองรู้สึกสบายใจขึ้นเวลาทำการบ้าน

ตัวอย่าง

“ถ้าเป็นบทเรียนที่น่าสนใจ เราก็คิดว่าเรียนดีกว่าค่ะ” (นักศึกษา 1)

“ฉันจะให้รางวัลตัวเองถ้ามีความก้าวหน้าในการเรียนภาษาไทย”
(นักศึกษา 8)

4.2.1.3 การร่วมมือ (Co-operation)

กลวิธีย่อยนี้เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันกับเพื่อนเพื่อแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล หรือมีผลตอบกับเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน (O'Malley & Chamot, 1990) การร่วมมือระหว่างนักศึกษา อาจารย์ หรือเพื่อนคนไทย เป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไปเพื่อตรวจสอบการบ้านหรือได้รับผลตอบรับเกี่ยวกับการพูดหรือการเขียน

ตัวอย่าง

“บางทีอาจารย์ลืมการบ้าน ไม่รู้จะทำแบบไหน ฉันก็จะทำก่อน เสร็จแล้วเอามาให้เพื่อนคนไทยช่วยดู หากໂອเดแล้วค่อยส่งอาจารย์” (นักศึกษา 2)

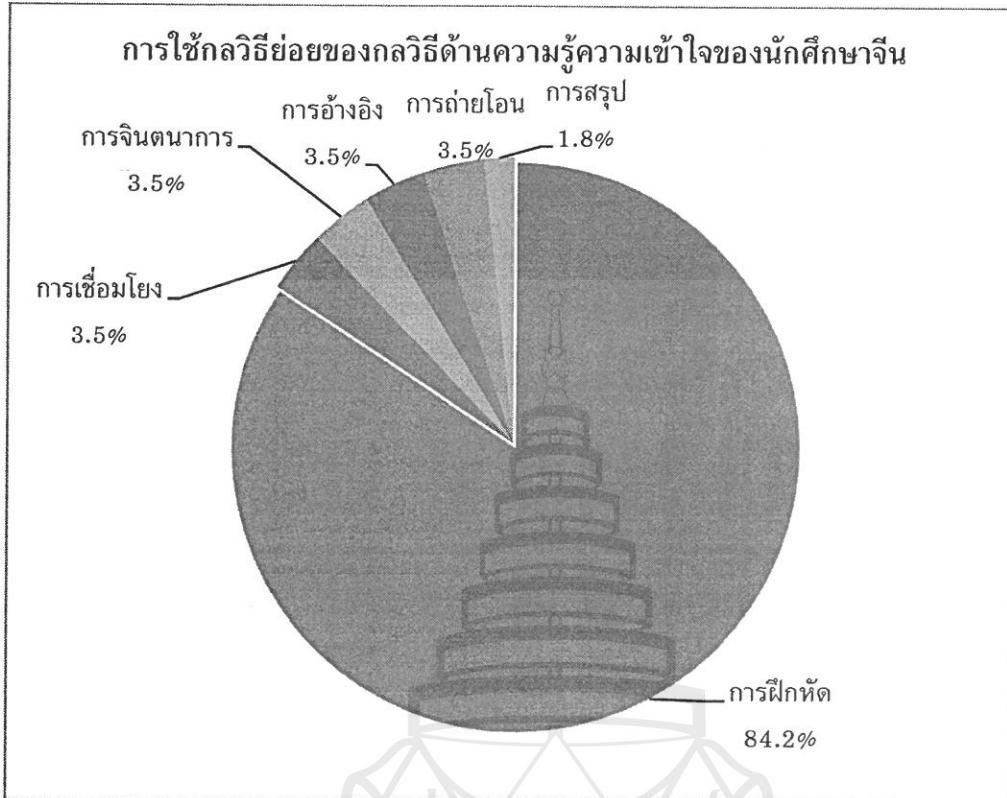
“ถ้าอาจารย์คุยอะไร แล้วเราเก็บคุยกับอาจารย์ ถ้าเราคุย อาจารย์ก็บอกว่าไม่ใช่ พูดแบบนี้” (นักศึกษา 4)

4.2.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies)

กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจที่นักศึกษาเจนกลุ่มนี้ใช้ ได้แก่ การฝึกหัด การเชื่อมโยง การจินตนาการ การอ้างอิง การถ่ายโอน และการสรุป

ตารางที่ 4-7 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเจน

ที่	กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ	ความถี่	ร้อยละ
1	การฝึกหัด	48	84.2
2	การเชื่อมโยง	2	3.5
	การจินตนาการ	2	3.5
	การอ้างอิง	2	3.5
	การถ่ายโอน	2	3.5
3	การสรุป	1	1.8
	รวม	57	100.0

ภาพที่ 4-7 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาจีน

จากตารางที่ 4-7 การฝึกหัดเป็นกลวิธีย่อยที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด (ร้อยละ 84.2) รองลงมาคือ การเชื่อมโยง (ร้อยละ 3.5) การจินตนาการ (ร้อยละ 3.5) การอ้างอิง (ร้อยละ 3.5) และการถ่ายโอน (ร้อยละ 3.5) ส่วนการสรุปเป็นกลวิธีย่อยที่ใช้น้อยที่สุด (1.8%)

4.2.2.1 การฝึกหัด (Rehearsing)

การฝึกหัด หมายถึง การพูดถึงชื่อสิ่งของหรือเรื่องราวข้าไปข้ามมาเพื่อให้จำได้ (O’Malley & Chamot, 1990) มีนักศึกษาจำนวน 7 คนจาก 9 คนใช้กลวิธีย่อยนี้ เพื่อที่จะฝึกการใช้ภาษาที่จำเป็นต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ตัวอย่าง

“ตรวจก่อน ต้องตรวจหลายครั้ง ตรวจครั้งแรกไว้ก่อนแล้วก็อีกสองชั่วโมงก็ มาตรวจใหม่ เพราะไม่รู้บางทีเขียนผิดก็ยังไม่รู้เลย เวลาตรวจก็ไม่รู้ ไม่เห็น ต้องไปทำอะไรอย่างอื่นก่อนค่อยมาดูอีกที อาจจะเห็นว่าผิดแล้วก็แก้”
(นักศึกษา 1)

“ยิ่งฝึกเขียน ยิ่งจำคำศัพท์ได้มากขึ้น” (นักศึกษา 4)

“เขียนคำศัพท์รู้ว่าความหมายคืออะไร แล้วก็พูด เขียนด้วย” (นักศึกษา 7)

4.2.2.2 การเข้มโยง (Elaboration)

กลวิธีย่อยนนี้เป็นการเข้มโยงข้อมูลใหม่หรือบูรณาการความคิดใหม่กับข้อมูลที่ทราบอยู่แล้ว (O’Malley & Chamot, 1990) เมื่อนักศึกษาจึงได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่ ก็พยายามนำไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เพื่อทำให้ตนเองเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

“บางครั้งเวลาنانแแล้ว ก็เรียนคำศัพท์เพิ่มเติมอีก ก็เลยรู้ว่าต้องออกเสียงยังไง” (นักศึกษา 1)

“เวลาเขียนคำศัพท์รู้ว่าความหมายคืออะไร ภาษาไทยเป็นแบบนี้ ภาษาจีนเป็นแบบนี้ แล้วก็พูด曳จะจำได้” (นักศึกษา 7)

การจินตนาการ (Imagery)

การจินตนาการ หมายถึง การใช้ภาพจินตนาการ (ไม่ว่าจะเป็นภาพที่สร้างขึ้นหรือเป็นภาพจริง) เพื่อให้เข้าใจและจำข้อมูลทางคำพูดได้ (O’Malley & Chamot, 1990) ใน การศึกษาครั้งนี้ มีนักศึกษาเพียงสองคนเท่านั้นที่ใช้กลวิธีย่อยนนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและสามารถจำข้อมูลใหม่ได้

ตัวอย่าง

“คิดว่าภาษาจีนคำนี้จะเขียนยากแล้วก็หนูเขียนเป็นภาษาไทยเลย ถ้าเฉพาะให้ตัวเองเข้าใจก็เลยเขียนเป็นรูปให้เขียนง่าย ๆ คิดว่าภาษาไทยง่ายกว่า” (นักศึกษา 1)

“เรอยกเจอตัวอย่างตัวจริง อย่างเช่น ไปเที่ยว ตอนเรียนท่องเที่ยวกับอาจารย์ต้ม” (นักศึกษา 9)

การอ้างอิง (Inferencing)

การอ้างอิง คือ การใช้ข้อมูลในข้อความเดาความหมายของสิ่งใหม่ ทำนายผลลัพธ์ หรือเติมเต็มส่วนที่ขาดหายไป (O’Malley & Chamot, 1990) เนื่องจากความสามารถทางภาษาของนักศึกษาจีนอาจจะยังไม่มากนัก นักศึกษาจึงต้องเดาความหมายของสิ่งที่ไม่เคยเห็นด้วยการใช้ข้อมูลในข้อความ

ตัวอย่าง

“เวลาอ่านบางครั้งเดาเอา” (นักศึกษา 4)

“เวลาอ่านคำศัพท์บางคำ หนูก็เดาเอา”(นักศึกษา 1)

การถ่ายโอน (Transfer)

การถ่ายโอน หมายถึง การใช้ความรู้ทางภาษาที่มีอยู่แล้วเพื่อช่วยให้เข้าใจยิ่งขึ้น (O’Malley & Chamot, 1990) เมื่อนักศึกษาจีนทำการบ้าน มักจะเลือกรูปแบบโครงสร้างภาษาจีนในการถ่ายทอดความคิด จากนั้นจึงเทียบเป็นภาษาไทย

ตัวอย่าง

“ในตอนแรก เวลาฉันจะแต่งประโยคภาษาไทย ฉันจะคิดเป็นภาษาจีนก่อน แล้วค่อยแปลเป็นไทย” (นักศึกษา 1)

“เวลาเราเขียนประโยคภาษาไทย ต้องคิดเป็นภาษาจีนก่อน ภาษาจีนเขียนยังไงแล้วค่อยเปลี่ยนเป็นภาษาไทย” (นักศึกษา 7)

4.2.2.3 การสรุป (Summarizing)

การสรุป คือ การสังเคราะห์เป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยิน เพื่อทำให้แน่ใจว่าได้จัดเก็บข้อมูลนั้นแล้ว (O’Malley & Chamot, 1990) จากการศึกษาพบว่า มีนักศึกษาเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ใช้กลวิธีนี้เพื่อทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น

ตัวอย่าง

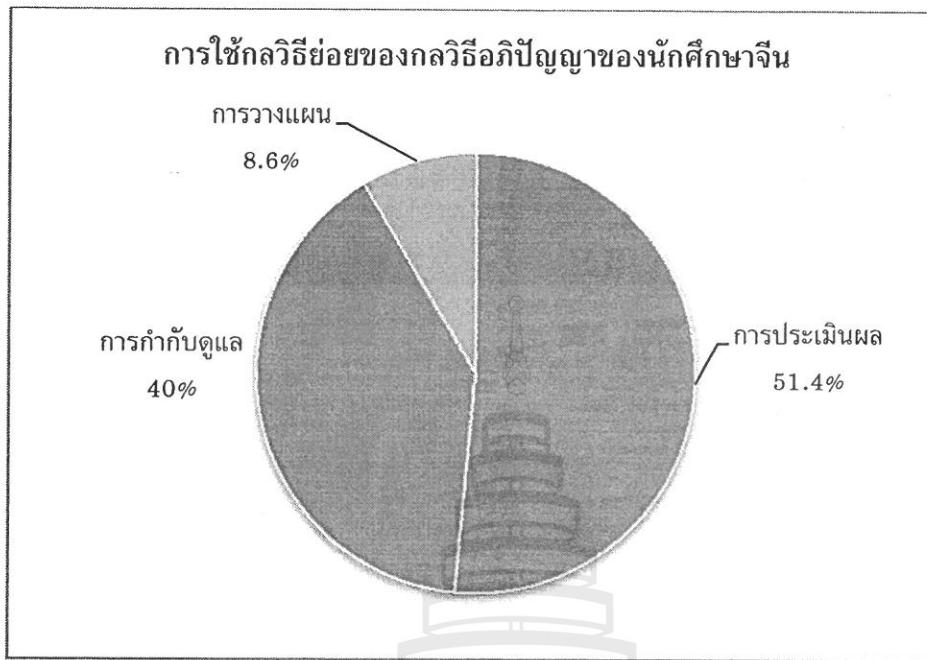
“ออกเสียงแล้วค่อย ๆ พัง แล้ววัดเป็นตาราง อักษรสูง สระ”
(นักศึกษา 6)

4.2.3 กลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive strategies)

กลวิธีอภิปัญญาที่พบในการศึกษารังนี้ คือ การประเมินผล การกำกับดูแล และการวางแผน

ตารางที่ 4-8 การใช้กลวิธีย่อยของกลวิธีอภิปัญญาของนักศึกษาจีน

ที่	กลวิธีย่อยของกลวิธีอภิปัญญา	ความถี่	ร้อยละ
1	การประเมินผล	18	51.4
2	การกำกับดูแล	14	40.0
3	การวางแผน	3	8.6
รวม		35	100.0

ภาพที่ 4-8 การใช้กลวิธีย่ออยของกลวิธีอภิปัญญาของนักศึกษาจีน

ตารางที่ 4-8 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้การประเมินผลมากที่สุด (ร้อยละ 51.4) รองลงมา คือ การกำกับดูแล (ร้อยละ 40.0) และการวางแผน (ร้อยละ 8.6)

4.2.3.1 การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบความเข้าใจหลังจากทำกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาเสร็จสมบูรณ์แล้ว หรือการประเมินผลลัพธ์ทางภาษาหลังจากที่เกิดขึ้นแล้ว (O'Malley & Chamot, 1990) นักศึกษาใช้กลวิธีนี้เพื่อประเมินผลว่า ตนเองประสบความสำเร็จจากการทำการบ้านมากน้อยเพียงใดเพื่อนำไปปรับปรุงวิธีการเรียนของตน

ตัวอย่าง

“จะมีปัญหาเขียนคำศัพท์ เขียนผิดเยอะ เวลาทำ ฝึกเขียนก็เขียนถูก เวลาใช้คำศัพท์ก็เขียนผิด เขียนประโยคไม่เป็น” (นักศึกษา 7)

“เวลาเขียนคำศัพท์ ยิ่งง่าย ยิ่งเขียนผิด” (นักศึกษา 9)

4.2.3.2 การกำกับดูแล (Monitoring)

กลวิธีย่ออยนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทบทวนความตั้งใจทำงาน ความเข้าใจข้อมูลที่ควรจำ หรือผลผลิตที่กำลังเกิดขึ้น (O'Malley & Chamot, 1990) นักศึกษาจีนใช้กลวิธีย่ออยนี้ในการตรวจสอบการเขียนงานของตน

ตัวอย่าง

“เวลาเขียน สิ่งที่ง่ายที่สุด คือ แนวคิด เพราะว่าพอเห็นหัวข้อ เราก็มีความคิดว่าจะเขียนอะไร ยากที่สุด คือ คำศัพท์อยู่ในสมองน้อย” (นักศึกษา 6)

“เรามีปัญหาที่จำตัวสะกดไม่ได้ หรือว่าตัวการันต์ ไม่/to ไม่เอก”
(นักศึกษา 9)

4.2.3.3 การวางแผน (Planning)

กลวิธีย่อยนี้เกี่ยวกับการวางแผนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนหรือการพูด (O’Malley & Chamot, 1990) เป็นที่น่าสังเกตว่า มีนักศึกษาเพียงคนเดียวที่กล่าวว่าการวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของเธอ

ตัวอย่าง

“อาจารย์ควรแจกเอกสารก่อนที่พากเราจะเรียน พากเราจะได้เข้าใจดีขึ้นหรือพากเราต้องอ่านก่อนเรียน” (นักศึกษา 3)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดอันเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ในการเขียนพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะท้าย และสระเดี่ยว ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง และเพื่อระบุกลไกการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 อิทธิพลของภาษาแม่ (ภาษาจีน) ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง
ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาอิทธิพลของภาษาแม่ โดยวิเคราะห์เฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงสระเดี่ยว ตามลำดับ

5.1.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่นักศึกษาจีนมีข้อผิดพลาดในการเขียนมากที่สุด คือ /d/ (ร้อยละ 39.0) รองลงมาคือ /ʔ/ (ร้อยละ 31.0) /ŋ/ (ร้อยละ 25.0) และ /b/ (ร้อยละ 5.0) ตามลำดับ

5.1.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-m/ (ร้อยละ 39.3) เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีข้อผิดพลาด รองลงมาคือ /-n/ (ร้อยละ 25.0) /-ŋ/ (ร้อยละ 14.3) /-k/ (ร้อยละ 7.0) ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด มี 4 หน่วยเสียง (ค่าร้อยละของแต่ละหน่วยเสียงคือ ร้อยละ 3.6) ได้แก่ /-w/ /-t/ /-p/ และ /-ʔ/

5.1.1.3 หน่วยเสียงสระเดี่ยว แบ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นและหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว

1) หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น 3 เสียง ได้แก่ /i/, /a/, /u/ เพื่อทดสอบว่านักศึกษาจีนสามารถแยกเสียงสระสั้นยาวได้หรือไม่ จากการทดสอบพบข้อผิดพลาดในการเขียน พบว่า หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นที่มีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือ /n/ (ร้อยละ 67.0) รองลงมาคือ /i/ (ร้อยละ 28.0) และ /a/ (ร้อยละ 5.0)

2) หน่วยเลียงสารเดี่ยวเสียงยาว

หน่วยเสียงสารเดี่ยวเสียงยาวที่นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการเขียนมาก

ที่สุด คือ /a:/ (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ /i:/ (ร้อยละ 18.0) และ /u:/ (ร้อยละ 18.0)

5.1.2 กลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่นักศึกษาจีนใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย (Social/affective strategies) มากที่สุด (ร้อยละ 38.7) รองลงมาคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive strategies) (ร้อยละ 38.0) และกลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive strategies) (ร้อยละ 23.3) ตามลำดับ

5.1.2.1 กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัย

กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด คือ การถามเพื่อความกระจ่าง (Questioning for clarification) (ร้อยละ 62.1) รองลงมาคือ การพูดกับตนเอง (Self-talk) (ร้อยละ 29.3) และการร่วมมือ (Co-operation) (ร้อยละ 8.6)

5.1.2.2 กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ

การฝึกหัด (Rehearsing) เป็นกลวิธีย่อยที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด (ร้อยละ 84.2) รองลงมาคือ การเชื่อมโยง (Elaboration) (ร้อยละ 3.5) การจินตนาการ (Imagery) (ร้อยละ 3.5) การอ้างอิง (Inferencing) (ร้อยละ 3.5) และการถ่ายโอน (Transfer) (ร้อยละ 3.5) ส่วนการสรุป (Summarizing) เป็นกลวิธีย่อยที่ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.8)

5.1.2.3 กลวิธีอภิปัญญา

กลวิธีอภิปัญญาที่นักศึกษาจีนใช้การประเมินผล (Evaluation) มากที่สุด (ร้อยละ 51.4) รองลงมา คือ การกำกับดูแล (Monitoring) (ร้อยละ 40.0) และการวางแผน (Planning) (ร้อยละ 8.6)

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 3 หัวข้อหลัก ดังรายละเอียด

5.2.1 อิทธิพลของภาษาแม่ที่ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนพยัญชนะตันเดี่ยวพยัญชนะท้าย และสารเดี่ยว ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

จากการวิจัย พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวที่เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาจีนมากที่สุด คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ /d/ (เทียบได้กับเสียง ດ) นักศึกษาจีนส่วนใหญ่จะใช้หน่วยเสียง /t/ (เทียบได้กับเสียง ต) ทดแทน (ไป ฉุน, 2541; ชนิกา คำพูด, 2545; สุริย์วรรณ เสถียรสุคนธ์ 2553; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) เนื่องจากหน่วยเสียงนี้ไม่ปรากฏในภาษาจีน ประกอบกับหน่วยเสียงทั้งสองหน่วยเสียงนี้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันมาก

ต่างกันที่ความก้อง (Voiced) หรือไม่ก้อง (Voicedless) ของหน่วยเสียงเท่านั้น ดังนั้นจึงพบข้อผิดพลาดในการเขียนคำศัพท์ที่ขึ้นต้นพยางค์ด้วย ดมากที่สุด

นอกจากหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวข้างต้นแล้ว ยังพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะ /?/ ในภาษาไทยค่อนข้างเป็นปัญหาเช่นกัน เนื่องจากหน่วยเสียงนี้ใกล้เคียงกับหน่วยเสียงสรระในภาษาจีน เช่น /- ิ/ และ /- ุ/ กรณีที่ไม่มีพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงสรระนี้จะเขียนสักอักษรเป็น /yi/ และ /pu/ ตามลำดับโดยออกเสียง /?i/ และ /?u/ ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า อิทธิพลของหน่วยเสียงสระข้างต้นมีผลต่อการจดจำและนำตัวเขียนของเสียง /yi/ และ /pu/ มาใช้ในการเขียนคำศัพท์ที่ออกเสียง /?/ ในตำแหน่งพยัญชนะต้นดังกล่าวซึ่งข้อค้นพบนี้ไม่ปรากฏในงานวิจัยเรื่องอื่น

สำหรับข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของนักศึกษาจีนนั้น พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่จะใช้หน่วยเสียงสรระนาสิก (Nasal vowels) ซึ่งเป็นหน่วยเสียงที่ประกอบด้วยหน่วยเสียง /-n/ และ /-ŋ/ และหน่วยเสียงสระ เช่น /en/, /eng/ ทัดแทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายอื่น ไม่ว่าจะเป็น /-m/, /-k/, หรือ /-p/ ที่ปรากฏในคำศัพท์ภาษาไทยที่กำหนดหรือแม้แต่ในกรณีที่คำศัพทนั้นประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-n/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏในภาษาจีนก็สามารถพบข้อผิดพลาดได้เช่นกัน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาจีนใช้หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายทัดแทนที่มีฐานกรณ์คล้ายกันหรือฐานกรณ์เดียวกันทัดแทน ก็ล้วนคือ การใช้ /-m/ แทน /-n/ เนื่องจากเป็นหน่วยเสียงนาสิก เมื่อนอกนั้น และมีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน ซึ่งฐานกรณ์ของ /-m/ คือ ริมฝีปากทั้งสอง (Bilabial) ส่วนฐานกรณ์ของ /-n/ คือ บุ๊มเหงือก (Alveolar) ในกรณีที่นักศึกษาใช้ /-ŋ/ แทน /-k/ เนื่องจากมีฐานกรณ์เหมือนกันคือ เพดานอ่อน (Velar) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา พุทธเมตมะ (2554) และ Yang & Wirat Wongpinunwatana (n.d.)

ส่วนข้อผิดพลาดในการเขียนหน่วยเสียงสรระเดี่ยวนั้น อาจเป็นเพราะความลื้นยวาวของหน่วยเสียงสรระไม่ได้มีนัยสำคัญในระบบเสียงสรระของภาษาจีน ดังนั้นนักศึกษาจีนจึงไม่สามารถออกเสียงสรระบางเสียงที่เป็นสรระเสียงลื้นหรือบางเสียงที่เป็นสรระเสียงยาวได้ (สุรีย์วรรณ เสด็ยรุสคุณ 2553; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) ดังนั้นจึงเขียนสรระเสียงลื้นแทนสรระเสียงยาวหรือเขียนสรระเสียงยาวแทนสรระเสียงลื้น (ชนิกา คำพูด, 2545; จินตนา พุทธเมตมะ, 2554)

จากการวิจัย ปฏิเสธไม่ได้ว่า ข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอิทธิพลของภาษาแม่ แต่ไม่ได้สรุปว่า ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการใช้ภาษาที่สองทั้งหมดต้องเกิดจากความแตกต่างของภาษาแม่กับภาษาที่เรียน (สุธินี สุขตระกูล, 2526; สุขุมวดี ขาหิรัญ, 2539; คณึงนิตย์ จันทุรัตน์, 2554) แต่อาจเกิดจากอิทธิพลข้ามภาษา (Cross-linguistic influence) (Sharwood, & Kellerman, 1986) และข้อผิดพลาดบางอย่างอันเกิดจากการถ่ายทอดทางภาษา (Language transfer) ซึ่ง

ถ่ายทอดทั้งทางบวก (Positive transfer) และทางลบ (Negative transfer) (สุธินี สุตระกูล, 2526; คงนิตย์ จันทร์ตัน, 2554) ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะสะท้อนผ่านทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน เมื่อได้ที่ผู้เรียนเกิดความลับสน เมื่อนั้นปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เช่น การที่นักศึกษาจึงแยกหน่วยเสียงไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความเดย์ชันในการออกเสียงผิด ลังๆ ให้การเขียนมีข้อบกพร่องด้วย

5.2.2 ปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนพยัญชนะตันเดี่ยว พยัญชนะท้าย และสระเดี่ยวของนักศึกษาจึงที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

นอกจากข้อผิดพลาดที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ (Transfer errors) แล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดได้อีกด้วย ได้แก่ ข้อผิดพลาดที่ไม่ได้เกิดจากภาษาแม่ (Developmental errors) และข้อผิดพลาดที่ไม่ทราบสาเหตุ (Unique errors) (Sinha et al., 2009) จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการเขียนหน่วยเสียงพยัญชนะตันเดี่ยวและพยัญชนะท้ายแล้ว ยังพบข้อผิดพลาดในการเขียนอันเกิดจากการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ (Place of articulation) หรือลักษณะของเสียง (Manner of articulation) เมื่อกันหรือคล้ายคลึงกันกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่กำหนดให้

ในกรณีแรกเป็นข้อผิดพลาดอันเกิดจากการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ เมื่อกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น คำว่า “ปน” /bòn/ เขียนเป็น “บวด” /bùat/ คำว่า “อืม” /ʔìm/ เขียนเป็น “อิบ” /ʔìb/ เป็นต้น ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกันมากดแทนกัน เช่น การใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ /-t/ ทดแทนหน่วยเสียงพยัญชนะ /-k/ เนื่องจากหั้งสองหน่วยเสียงนี้มีฐานกรณ์เหมือนกัน คือ พื้นและปุ่มเหงือก (Dental-alveolar) หรือการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ /-m/ และ /-p/ สลับกันเนื่องจากหั้งสองหน่วยเสียงนี้มีฐานกรณ์เหมือนกันคือ ริมฝีปากหั้งสอง (Bilabial)

อีกรูปนี้เป็นข้อผิดพลาดอันเกิดจากการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีลักษณะของเสียง เมื่อกันหรือคล้ายคลึงกันกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่กำหนดให้ เช่น “อวน” /ʔùan/ เขียนเป็น “อ้ม” /ʔùam/, “อด” /ʔòt/ เขียนเป็น “อก” /ʔòk/, “ดับ” /dàp/ เขียนเป็น “ตัก” /tàk/ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่มีลักษณะของเสียงเหมือนกันมากดแทนกัน เช่น การทดแทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ /-m/ เนื่องจากเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิกเหมือนกัน อีกรูปหนึ่ง คือ การใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ /-k/ ทดแทนหน่วยเสียงพยัญชนะ /-p/ และ /-t/ เนื่องจากมีลักษณะของเสียงเหมือนกัน คือ หน่วยเสียงพยัญชนะหยุด (Stop)

จากตัวอย่างข้างต้น ข้อผิดพลาดในการเขียนลักษณะนี้อาจจัดเป็นข้อผิดพลาดที่ไม่ได้เกิดจากภาษาแม่ แต่อาจเป็น เพราะตัวผู้เรียนภาษาที่สองใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง คือ ไม่ใช่ทั้งภาษาแม่และภาษาที่สอง แต่เป็นภาษาในระหว่าง (Interlanguage) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ลิ้ง

ใหม่แต่ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์นี้ขึ้น (Selinker, 1992) หรือเรียกว่าเป็นการแทรกแซงทางภาษาดังที่ อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ (2542) ให้รายละเอียดว่า เมื่อบุคคลใดก็ตามสามารถใช้ภาษาสองภาษาสลับกันได้ ภาษาทั้งสองของเขามีอิทธิพลซึ่งกันและกัน อาจเกิดได้ทั้งสองทาง คือ ภาษาที่สองแทรกแซงภาษาที่หนึ่งหรือภาษาที่หนึ่งแทรกแซงภาษาที่สองก็ได้

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาค่อนข้างมีปัญหาในการเขียนหน่วยเสียงสระเดียว ดังจะเห็นได้จากการใช้หน่วยเสียงสระเดียวเสียงยาวแทนหน่วยเสียงสระเดียวเสียงสั้น และการใช้หน่วยเสียงสระเดียวเสียงสั้นแทนหน่วยเสียงสระเดียวเสียงยาว อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาจึงยังคงสับสนเรื่องความลับยาวของเสียงสระ เนื่องจากในภาษาจีนไม่แบ่งความลับยาวของเสียงสระ เช่นเดียวกับภาษาไทย ประกอบกับหน่วยเสียงสระบางหน่วยเสียงในภาษาไทยไม่ปรากฏในภาษาจีน หรือนักศึกษาไม่ทราบว่าหน่วยเสียงสระนี้ออกเสียงอย่างไร ทำให้เกิดปัญหาการออกเสียงสระไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงทักษะการเขียน ในบางกรณีที่คำศัพท์ภาษาไทยมีรูปการเขียนกับการออกเสียงที่แตกต่างกันก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ เช่นกัน ตัวอย่างเช่น คำว่า “ชา” /chá:w/ ถึงแม้ว่ารูปเขียนจะเป็นสระเสียงสั้น แต่เวลาออกเสียงมักนิยมออกเสียงเป็นสระเสียงยาว ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดความสับสนและนำไปสู่ข้อผิดพลาดในเรื่องของรูปการเขียนได้ เนื่องจากนักศึกษามักบังเอิญเขียนรูปตามเสียงที่ได้ยิน ซึ่งรูปเขียนที่พบ ได้แก่ “ช้า” /chá:w/ “ชา” /cha:w/ และ “ชา” /chaw/ เกิดจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษาประกอบกับเป็นคำศัพท์ที่ไม่ได้พับบอย จึงทำให้นักศึกษาจึงสับสนและส่งผลให้การเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองยังมีข้อบกพร่องอยู่ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่าบางหน่วยเสียงจะไม่ปรากฏในภาษาจีนแต่ถ้าประกอบอยู่ในคำศัพท์ที่นักศึกษาคุ้นเคยและมีโอกาสใช้บ่อยครั้งในชีวิตประจำวันก็จะพบข้อผิดพลาดน้อยมากหรือไม่พบเลย เช่น คำว่า “เงิน” “งาน” “จีน” “ฉัน” “ชอบ” “รู้” “เรื่อง” “อยู่” เป็นต้น

ปัจจัยที่จะช่วยลดข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองนั้นย่อมต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากผู้เรียนและผู้สอนเป็นสำคัญ

ในฐานะผู้เรียน หากทราบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองก็จะสามารถคาดเดาปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้และพร้อมหารือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ควรฝึกฝนการใช้ภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษา และพยายามใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากผู้เรียนชาวจีนบางคนไม่มั่นใจสำเนียงการพูดภาษาไทยของตนเอง ดังนั้นจึงใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารแทน (Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) ทำให้ทักษะทางภาษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ที่สำคัญผู้เรียนควรประพฤติปฏิบัติตนเสมือนนักวิจัยที่หมั่นตั้งคำถาม แล้วหา และทดลองการเรียนของตนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อจะได้ค้นพบกลไกการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง อันจะนำไปสู่การก้าวข้ามอิทธิพลของภาษาแม่ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาไทยหรือแม้แต่ภาษาอื่น ๆ (สุษดี มนีกาญจนสิงห์, 2543; ศรีวิไล พลอมณี, 2545; ฟาน จองบินห์, 2552;

Kanchana Sutheera, 1998; Waewduan Pingmuang, 2003; Pairote Bennui, 2008; Yang & Wirat Wongpinunwatana, n.d.) ถ้าสามารถทำได้ เช่นนี้แล้ว ก็จะช่วยเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียนในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองให้ดียิ่งขึ้น

ในฐานะผู้สอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติ หากเป็นไปได้ ควรศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive analysis) ระหว่างระบบเสียงในภาษาไทยกับภาษาแม่ของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การอธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของภาษาทั้งสอง รวมไปถึงการทำนายปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการเรียน อีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นั่นคือ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) ของผู้เรียน วิธีนี้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างไร (Ellis, 1994) ซึ่งอาจจะวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากการเขียนของผู้เรียนตั้งแต่ระดับหน่วยเสียง คำ ประโยค เพื่อทำให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้คำแนะนำเพื่อลดข้อบกพร่องและเพิ่มความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน (Corder, 1985)

นอกจากนี้ แม้ผู้เรียนจะมีทักษะความสามารถทางภาษาไทยระดับหนึ่งแล้ว แต่ถึงอย่างไร ผู้สอนก็ควรหมั่นทดสอบการออกเสียงของผู้เรียนโดยอาจให้ฝึกออกเสียงแต่ละหน่วยเสียง หรือให้ฝึกอ่านข้อความภาษาไทยสั้น ๆ เพื่อทำให้ทราบถึงปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนแต่ละคน เพราะหากผู้เรียนมีข้อบกพร่องเรื่องการออกเสียงก็จะส่งผลให้การเขียนมีข้อบกพร่องด้วย เนื่องจากทักษะการอ่านสัมพันธ์กับทักษะการเขียน (ศรีวิไล พลเมธี, 2528) ปัญหาลักษณะนี้อาจจะแก้ไขด้วยการฝึกออกเสียงคำนั้น ๆ ให้ชัดเจนถูกต้องร่วมกับการฝึกเขียน (สุรีย์วรรณ เสนียรสุคนธ์, 2553) เพื่อทำให้ผู้เรียนจดจำเสียงและรูปเขียนได้แม่นยำยิ่งขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหาระดับเสียงของผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองได้ระดับหนึ่งและสามารถใช้ข้อมูลส่วนนี้เป็นแนวทางในการพัฒนานิءอหะและแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับปัญหาของผู้เรียนชาวจีนได้ เช่น การสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบทะน้ำเสียงพยัญชนะที่มีลักษณะของเสียงก้องกับไม่ก้องได้ การสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเพื่อช่วยลดข้อบกพร่องในการเขียนพยัญชนะท้าย และการสร้างแบบฝึกหัดเรื่องหน่วยเสียงสะเดี่ยวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกความลับของหน่วยเสียงสะนั้น ๆ ได้แม่นยำมากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้หากมีการศึกษาวิจัยครอบคลุมทุกระดับ เช่น ระดับคำ ระดับโครงสร้าง เป็นต้น หรือศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาของผู้เรียนจากประเทศต่าง ๆ ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ก็จะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถทำนายปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากการเขียนคำศัพท์ของนักศึกษาจีนสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการสร้างเนื้อหาแบบเรียน หรือแบบฝึกหัด เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

5.2.3 กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาจีนในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ส่วนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่นักศึกษาจีนสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ใช้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองนั้น ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาจีนใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยมากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ และกลวิธีอภิปัญญา น้อยที่สุด นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือ การถามเพื่อความกระจ่าง หรือการควบคุมด้านอารมณ์ (O’Malley & Chamot, 1990) ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu (2008) ที่พบว่า ผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองในประเทศไทยอุ่งคงใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยมากกว่ากลวิธีอภิปัญญา ส่วนสิริ สมนาม และคณะ (2552) พบว่า ผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ใช้กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจมากที่สุด และใช้กลวิธีอภิปัญญาน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยอีกหลายเรื่องที่พบว่า ผู้เรียนใช้กลวิธีอภิปัญญามากที่สุด (Al-Buainain, 2010; Alhaisoni, 2012; Cabaysa, & Baetiong, 2010; Radwan, n.d.; Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong, 2011)

จากการศึกษา การใช้กลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยเป็นกลวิธีที่นักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยใช้บ่อยที่สุดและกลวิธีย่ออยู่ที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุด คือ การถามเพื่อความกระจ่าง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักศึกษาจีนประสบปัญหาในการเรียนภาษาไทย นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ตัดสินใจถามเจ้าของภาษา (ทั้งอาจารย์คนไทยและนักศึกษาไทย) และผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (นักศึกษาจีนรุ่นพี่) เพื่อที่จะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมและทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น ดังที่นักศึกษาคนหนึ่งกล่าวว่า “ทำการบ้านในเวลาเรียน ทำแบบฝึกหัดในห้องเรียนดีค่ะ เพราะเราได้เรียน มีอะไรเราถามได้ คุยก็ได้” จากค่ากกล่าวนี้ อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาจีนอยู่ในกลุ่มผู้เรียนแบบพึงพาหรือผู้เรียนที่เน้นกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ที่แสดงว่าผู้เรียนมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นในลักษณะเปิดตัวและชอบเข้าสังคม เพราะว่าพากษาต้องพึงพาบางคนหรือบางสิ่งดังเช่นนักศึกษาจีนคนหนึ่งกล่าวว่า “อย่างเวลาอ่านหนังสือ ถ้าอย่างมิตเทอม หนูก็รู้สึกว่าทำไม่อ่านคนเดียวในห้องมันเบื่อ เลยชวนเพื่อน ๆ ไปอ่านด้วยกัน”

จากค่ากกล่าวข้างต้น อาจเป็นไปได้ว่า ภูมิหลังเกี่ยวกับวัฒนธรรม儒道孔经 (Confucian Heritage Cultural Background: CHCB) นั้น ส่งผลโดยตรงต่อลักษณะการเรียนรู้ (Learning style) ของนักศึกษาจีน ดังที่ Wong (2012) อธิบายว่า “วิถีชงจื๊อ (Confucian way) เป็นแนวทางการเรียนรู้ความเป็นมนุษย์ อันที่จริง อาจกล่าวได้ว่า การรับรู้แบบงี้คือ การพัฒนาตนเองของมนุษย์ ขึ้นอยู่กับความมีเกียรติของบุคคล ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาจีนในห้องเรียนแบบวัฒนธรรม儒道孔经 จึงส่วนใหญ่จึงเน้นที่ความสำเร็จด้านวิชาการ ความอุตสาหะในการไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา และความสำคัญของการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงตนเองและการปลูกฝังตนเอง เกี่ยวกับคุณธรรม” (Watkins, & Biggs, 1996 อ้างถึงใน Rao, & Chan, 2009) นอกจากนี้

Rao, & Chan (2009) ยังได้เสริมว่า “เราจะเห็นค่านิยมเหล่านี้ของลักษณะจึงได้อย่างชัดเจนในครอบครัวจีนที่อาศัยในสังคมที่มีความแตกต่างอย่างมากในเรื่องของโครงสร้างทางการเมือง เช่น จีนแผ่นดินใหญ่ สิงคโปร์ และไต้หวัน นอกจากนี้ยังพบได้ในครอบครัวจีนที่อาศัยอยู่นอกเหนือจากประเทศดังกล่าวข้างต้นอีกด้วย นั่นหมายความว่า ความคิดของลักษณะจึงเกี่ยวกับการเรียนและการศึกษาซึ่งคงมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนในสังคมชาวจีนทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง”

สำหรับกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจนั้นมีความถี่ใกล้เคียงกับกลวิธีด้านสังคม-จิตพิสัยมาก และกลวิธีอยู่ที่นักศึกษาจีนใช้มากที่สุดคือ การฝึกหัด อาจกล่าวได้ว่า กลวิธีทั้งสองด้านนี้สามารถใช้คู่ขนานกับการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้นเพื่อให้ประสบผลสำเร็จเนื่องจากการเรียนภาษาหนึ้นจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนและนำไปใช้จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงข้อดี/ข้อด้อยของตนเอง และสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง เมื่อตนนำทฤษฎีที่ได้ศึกษาในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

ส่วนกลวิธีอภิปัญญาตนนี้เป็นกลวิธีที่นักศึกษาจีนใช้น้อยที่สุด กลวิธีนี้เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนรู้ ตระหนักในการเรียนรู้ภาษาของตนเอง ประเมินการเรียนรู้ภาษาของตนเองและสามารถจัดการกับตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ อาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาจีนกลุ่มนี้มีลักษณะของผู้เรียนแบบพึงพา ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากการความคุ้นเคยกับลักษณะการเรียนการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นผู้เรียนบางคนจึงยังไม่สามารถคิดและลงมือทำเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนได้ดีเท่าที่ควร

จากการศึกษาระบบที่ทำให้เห็นถึงความสำคัญของลักษณะการเรียนรู้ (Learning style) และกลวิธีการเรียนรู้ (Learning strategies) มากยิ่งขึ้น หากผู้สอนและผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้แล้ว ก็จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้ และผู้เรียนก็สามารถตรวจสอบและประเมินตนเองได้ว่า วิธีเรียนรู้แบบใดที่เหมาะสมกับตนเองหรือลิ๊งใดที่ผู้เรียนควรฝึกฝนเพิ่มเติม อันจะนำไปสู่การเพิ่มพูนและพัฒนาศักยภาพด้านทักษะภาษาของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1.1 อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องความคล้ายคลึงและความแตกต่างของภาษาต้นทาง (ภาษาแม่) กับภาษาปลายทาง (ภาษาไทย) ในเบื้องต้น เพื่อที่จะสามารถทำนายปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

5.3.1.2 อาจารย์ผู้สอนควรให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาแก่นักศึกษา เพื่อที่นักศึกษาจะนำความรู้เหล่านี้ไปปรับใช้ในการเรียนของตน นอกจากนี้ควรจัดให้มีกิจกรรม

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของแต่ละคน กิจกรรมนี้จะทำให้ห้องผู้สอน และผู้เรียนได้ทราบว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีกลวิธีการเรียนรู้ภาษาอย่างไรบ้าง และอาจจะนำกลวิธีเหล่านี้ไปปรับใช้และพิจารณาว่าเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของตนเองมากน้อยเพียงใด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ครูศึกษาอิทธิพลของภาษาจีนที่มีผลต่อการเรียนภาษาไทยในระดับอื่น เพิ่มเติมนอกเหนือจากการดับหน่วยเสียง เช่น ระดับคำ ระดับประโยค ระดับข้อความ เป็นต้น

5.3.2.2 ครูศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาต่างชาติ ระหว่างนักศึกษาต่างชาติชาวตะวันตกกับนักศึกษาต่างชาติชาวตะวันออกที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

5.3.2.3 ครูศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจจะมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ความสามารถทางภาษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนा นาคสกุล. (2551). ระบบเลี้ยงภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่องานวิชาการ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คงนึงนิตย์ จันทร์ตัน. (2554). ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการเรียนรู้ภาษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จินตนา พุทธเมตมะ. (2554). การศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาใน
โครงการความร่วมมือทางวิชาการวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ภาควิชาภาษาไทย
คณะกรรมการและวัฒนธรรมตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศ
สารานุรักษ์ประชาชนจีน พ.ศ. 2552. วารสารศринครินทร์วิจัยและพัฒนา
(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 3(5), มกราคม-มิถุนายน 2554.

ชนิกา คำพูด. (2545). การศึกษาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทยชั้นปีที่ 4
สถาบันชนชาติยุนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ธัญวรรณ กำคำ. (2553). การวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาระระดับคำของภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2554, จาก
<http://dit.dru.ac.th/home/016/jj/ilc4.doc>

ແບ, ທູເດີຍ. (2538). การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาเกาหลี
เพื่อการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศแก่ผู้เรียนที่เป็นคนไทย. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ไป ฉุน. (2541). การเรียนการสอนการออกเสียงภาษาไทย. วารสารการเรียนการสอน, 4. ปักกิ่ง:
มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง.

ฟ่าน จงбинห์. (2552). การศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาเวียดนาม.
สารนิพนธ์คลิปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ.
มหาวิทยาลัยศринครินทร์วิจัย, กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2542). ภาษาไทย 3. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย.

ยุพิน คล้ายมนต์. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาไทยและภาษาจีน.

รายงานวิจัย, โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.

วรพงศ์ ไชยฤกษ์. (2549). ลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

วิไลลักษณ์ บุญเคลื่อน. (2549). อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาเก่าหลีແພນภาษาไทย มหาวิทยาลัยปูชานภาษาและกิจการต่างประเทศ. รายงานผลการวิจัย, ศูนย์ส่งเสริมการวิจัยในภูมิภาคเอเชียของมูลนิธิเก่าหลีเพื่อการศึกษาขั้นสูง, กรุงเทพฯ.

ศรีวิไล พลเมธี. (2545). ภาษาและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

_____. (2545). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). การออกแบบชุดฝึกอบรมครุภูษสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนที่พูดภาษาอื่น. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์. (2549). การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. เชียงใหม่:
โรงพิมพ์มิ่งเมือง.

สิระ สมนาม, จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์, แสงชัย เจียรสัมพิมล, และ Nuola Yan. (2552). ลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ณ สถาบันอุดมศึกษา เขตภาคเหนือตอนบน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2(2), ธันวาคม 2551–พฤษภาคม 2552, 80–87.

สุขมาวดี ขำหิรัญ. (2539). การสอนภาษา: แนวคิดและปฏิบัติ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุธินี สุขตระกูล. (2526). วิธีวิเคราะห์และเปรียบเทียบภาษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์. (2553). ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน:
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีการศึกษา 2551-2552. สืบค้นเมื่อ
2 ธันวาคม 2554, จาก
<http://www.utcc.ac.th/thesis/academicweek/2553/humintities/sureewan.pdf>

สุษดี มนีกาญจนสิงห์. (2543). ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาจีนของนิสิตอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาจีน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อมรา ประลิทธีรรูสินธุ์. (2542). ภาษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

Al-Buainain, H. (2010). Language learning strategies employed by English majors
at Qatar University: Questions and queries. *Asiatic*, 4(2), 92-120.

Alhaisoni, E. (2012). Language learning strategy use of Saudi EFL students in an
Intensive English learning context. *Asian Social Sciences*, 8(13), 115-127.

Al-Jarf, R. (2010). Spelling error corpora in EFL. *Sino-US English Teaching*, 7(1),
6-15.

Amarawadee Tappoon. (2012). Language learning strategies used by Thailand's
Technical College students. *Paper presented at the 4th International
Conference on Language and Communication* on December 13-14, 2012.

Cabaysa, C. C. & Baetiong, L. R. (2010). Language learning strategies of students at
different levels of speaking proficiency. *Education Quarterly*, 68(1), 16-35.

Charatdao Intratat. (2001). Thai errors in using English adjective. *KMUTT Research
and Development Journal*, 24(2), 117-130.

Corder, S. P. (1985). *Error analysis and interlanguage*. Oxford: Oxford University
Press.

Ellis, R. (1994). *The study of second language acquisition*. Oxford: Oxford
University Press.

Ghani, M. (2003). Language learning strategies employed by L2 learners. *Journal of
Research (Faculty of Languages & Islamic Studies)*, 4, 31-36.

Hathaikan Iamla-ong. (2013). Language learning problems & language learning
strategies of MFU students. *MFU Connexion*, 2(1), 58-91.

James, C. (1980). *Contrastive analysis*. Harlow: Longman.

- Kanchana Sutheera. (1998). Question formation in English as a second language: A case study of a Thai learner. *Journal MSU*, 17(1), 117-135.
- Larsen-Freeman, D. & M. Long. (1991). *An introduction to second language acquisition research*. London: Longman.
- Lin, Yen-Hwei. (2007). *The sounds of Chinese*. Cambridge, UK ; New York : Cambridge University Press.
- Magno, C. (2010). Korean students' language learning strategies and years of studying English as predictors of proficiency in English. *TESOL Journal*, 2, 39-61.
- O'Malley, J. M., & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Orawee Pannak, & Thanyapa Chiramanee. (2011). Language learning strategies used By first year students at Thaksin University, Songkhla Campus, Thailand. *Paper presented at the 3rd International Conference on Humanities and Social Sciences* on April 2, 2011 Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Boston, MA: Heinle & Heinle.
- _____. (2003). *Language learning styles and strategies: An overview*. Retrieved January 29, 2012, from <http://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/read2.pdf>
- Pairote Bennui. (2008). A Study of L1 Interference in the Writing of Thai EFL Students. *Malaysian Journal of ELT Research*, 4, 72-102.
- Pawitra Khamput. (2004). *First Language Interference on Second Language Writing of Mattayomsuksa 5 Students*. Master's independent study report. Khon Kaen University, Khon Kaen.
- Radwan, A. A. (n.d.). Effects of L2 proficiency and gender on choice of language learning strategies by university students majoring in English. *Asian EFL Journal*, 115-163. Retrieved March 31, 2013, from <http://asian-efl-journal.com/PDF/March-2011-aar.pdf>
- Rao, N. & C. K. K., Chan. (2009). Moving beyond paradoxes: Understanding Chinese learners and their teachers. In C. K. K. Chan (Ed.), *Revisiting the Chinese learners changing contexts, changing education* (pp.3-32). Retrieved April 10, 2014, from <http://f3.tiera.ru/1/genesis/655-59/656000/3843ef245d65b6a2160a6e6408365c95>

- Rasida Saiyarin, & Apinya Chaythong. (2011). Language learning strategies used by students at different proficiency levels. *Paper presented at the 3rd International Conference on Language and Communication* on December 15-16, 2011.
- Selinker, L. (1992). *Rediscovering interlanguage*. New York: Longman Inc.
- Sharwood Smith, M. & Kellerman E. (1986). *Cross linguistics influence in second language acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
- Sinha, A., Banerjee, N., Sinha, A., & Shastri, R. (2009). Interference of first language in the acquisition of second language. *Journal of Psychology and Counselling*, 1(7), 117-122.
- Tsan, Shu-Chuan. (2008). Analysis of English learning strategies of Taiwanese students at National Taiwan Normal University. *Educational Journal of Thailand*, 2(1), 84-94.
- Waewduan Pingmuang. (2003). *Thai interference in writing English: A case study*. Master's independent study report. King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok, Bangkok.
- Wei, T. (2009). *English language learning strategies of first year Chinese students at Yunnan Normal University*. Master's thesis. Burapha University, Chonburi.
- Wenden, A. & Rubin, J. (1987). *Learner strategies in language learning*. Englewood cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Wong, S. K. (2012). *Confucianism, Chinese history, and society*. Hackensack, NJ: World Scientific Pub.
- Wu Man-fat, M. (2008). Language learning strategy use of Chinese ESL learners of Hong Kong-Findings from a qualitative study. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(1), 68-83.
- Yang, L. & Wirat Wongpinunwatana. (n.d.). *Thai language errors in speaking of Chinese students in Thailand*. Retrieved February 20, 2012, from <http://ebookbrowse.com/download-thai-language-errors-in-speaking-of-chinese-students-in-thailand-pdf-d336724808>
- Zhao, J. (n.d.). *Language learning strategies and English proficiency: A study of Chinese undergraduate programs in Thailand*. Retrieved March 31, 2013 from <http://www.journal.au.edu/scholar/2009/pdf/JuanZhao28-32.pdf>

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

หัวข้อ	คำถาม
1. ข้อมูลส่วนตัว	1.1 ชื่อ-นามสกุล 1.2 ภูมิลำเนา 1.3 ระยะเวลาที่เรียนภาษาไทย 1.4 จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาไทย 1.5 ทักษะทางภาษาที่ชอบมากที่สุด (การฟัง, การพูด, การอ่าน, การเขียน) 1.6 เรียงลำดับความยาก-ง่ายของทักษะทางภาษา พื้นบốiหลัก
2. กลวิธีการเรียนรู้	2.1 สมมติว่าอาจารย์มอบหมายงานให้นักศึกษาทำ นักศึกษามีวิธีทำ/ขั้นตอนอย่างไร 2.2 นักศึกษาทำความเข้าใจบทเรียนอย่างไร 2.3 ก่อนเรียน-ระหว่างเรียน-หลังเรียน นักศึกษามีวิธี เตรียมตัวอย่างไร 2.4 ประเมินทักษะการเขียนของตนเองว่าอยู่ในระดับใด (ดีมาก/ดี/พอใช้/ต้องปรับปรุง) และทำไมจึงคิดว่า ได้ระดับนั้น 2.5 ปัญหาในวิชาการเขียนมีอะไรบ้าง 2.6 นักศึกษามีวิธีแก้ไขปัญหาตั้งกล่าวอย่างไร 2.7 สิ่งที่ยากที่สุด/ง่ายที่สุดในการเขียน คืออะไร 2.8 ให้นักศึกษาบอกจุดเด่น/จุดด้อยเกี่ยวกับการเขียนของ ตนเอง 2.9 ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น นักศึกษาต้องทำ อย่างไร 2.10 ถ้าเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้น นักศึกษาคิดว่า การเรียน/ลักษณะการเรียนรู้ของตนเองเป็นอย่างไร
3. การสอน	3.1 วิธีสอนของผู้สอนมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไร 3.2 ควรปรับปรุงเพิ่มเติมอะไรบ้าง เช่น เนื้อหา กิจกรรม แบบฝึกหัด เป็นต้น

ประวัติผู้จัด

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตราลดาวรรณ ศรีสุนทรไท
ตำแหน่ง	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	สำนักกวิชาคิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
วันเดือนปีเกิด	12 กันยายน 2521
ประวัติการศึกษา	
2549	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
2543	สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผลงานทางวิชาการ	
2556	ตีพิมพ์บทความวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเขียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง” ในวารสารภาษาและภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ธันวาคม 2556